Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Voorlopige jaarstukken 2020

Géén accountants-
controle toegepast

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 3

2. Jaarverslag 5

2.1 Inleiding 5

2.2 Programmaverantwoording 7

2.2.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken) 7

2.2.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten 16

2.2.3 Programmadeel 3: Collectieve taken 18

2.2.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en -baten 19

2.2.5 Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien 19

2.2.6 Samenwerking van drie Brabantse Omgevingsdiensten 19

2.3 Paragrafen 20

2.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 20

2.3.2 Financiering 24

2.3.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten 25

2.4 COVID-19-analyse 32

3. Jaarrekening 34

3.1 Balans ultimo boekjaar 35

3.2 Het overzicht van baten en lasten 37

3.3 Toelichtingen 40

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 40

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020 41

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2020 46

3.3.4 Kengetallen 49

3.3.5 Toelichting op de baten 50

3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2020 50

3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT 50

3.6 Gebeurtenissen na balansdatum 52

Bijlage 1: Kwaliteitscriteria 2.2 53

1. Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2020 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (hierna OMWB). De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning-en-controlcyclus en bestaan uit de volgende onderdelen:

1. een algemeen deel met daarin het directieverslag dat de ontwikkelingen op hoofdlijnen beschrijft;
2. het jaarverslag 2020, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
3. de jaarrekening 2020, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen.

a) Het resultaat 2020

Het voordelige resultaat 2020 bedraagt € 542.000 (2019: € 699.000).

Bestemming resultaat

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 wordt aan het Algemeen Bestuur een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat.

b) Toelichting op het resultaat 2020

Het jaarrekeningresultaat 2020 laat een positief resultaat zien van € 542.000. Hieronder treft u de toelichting aan op de voornaamste ontwikkelingen van het jaarrekeningresultaat 2020 ten opzichte van de begroting 2020 na wijzigingen.

Opbrengsten

De totale opbrengsten bedragen € 33,5 mln. en zijn daarmee € 280.000 lager dan begroot. Met name binnen de programma's P1 en P2 is er een onderschrijding (totaal € 1,9 mln.), welke gedeeltelijk wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten op P4 Buiten werkprogramma (€ 1,7 mln.). In de opbrengst op P4 Buiten werkprogramma zit onder andere een hogere opbrengst dan begroot van de milieumetingen. De hiermee gemoeide kosten bedragen 875.000 hoger dan begroot.

Door tijdens de lockdowns werkzaamheden anders aan te pakken, is het verlies in productieve uren beperkt gebleven. Zo zijn werkzaamheden in tijd naar voren gehaald of op afstand dan wel administratief uitgevoerd. Het aantal declarabele uren bedraagt ongeveer 330.800 uur, waar 342.000 uren waren begroot (realisatie 2019: 332.500 uur). Het bijbehorende gemiddelde nacalculatorische uurtarief bedraagt circa € 95,00 (voorcalculatorisch € 92,20).
Het verschil in tarieven komt door een verschuiving in type werkzaamheden; er wordt meer specialistische inzet gevraagd.

Kosten

Inhuur personeel
Tijdens de eerste golf van COVID-19 is een aantal inhuurcontracten tijdelijk opgeschort. Dit heeft mede geleid tot een substantiële besparing op het inhuurbudget (in totaal € 1,2 mln. t.o.v. begroting). Ook het in vaste dienst treden van een aantal externe medewerkers heeft aan deze besparing bijgedragen.

Personeel in loondienst
Door de indiensttredingen van extern personeel én door een aantal indiensttredingen als gevolg van een actief wervingsbeleid, zijn de salarislasten € 200.000 hoger uitgevallen dan begroot. In het verleden is een totaalbudget van € 700.000 beschikbaar gesteld in het kader van de arbeidsmarktproblematiek. Hiervan is een vanuit 2019 onbesteed deel van € 250.000 doorgeschoven naar 2020. Het budget is, zoals verwacht en reeds aangekondigd, volledig besteed per jaareinde.

Overige personeelskosten
De verminderde reisbewegingen van medewerkers en dito aanwezigheid op kantoor als gevolg van het thuiswerken hebben geleid tot een onderbesteding op reis- en kantoorkosten; tezamen van ongeveer € 325.000 ten opzichte van de begroting.

Gebouwgebonden kosten
De gebouwgebonden kosten zijn ongeveer € 220.000 lager dan begroot, met name als het gevolg van lagere onderhoudskosten.

Automatiseringskosten
Op algemene kosten is een overschrijding van ongeveer € 345.000 gerealiseerd; voornamelijk voor automatiseringskosten volgend uit de implementatie van Squit 20/20.

In juli 2019 is door het Bestuur een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld van € 800.000 voor ICT. Dit bedrag bestaat uit een overheveling van € 500.000 voor project SPEER uit 2018 en een budget van € 300.000 voor data-ontwikkeling. Aangezien deze budgetten een zekere bandbreedte kenden (afhankelijk van tijd en uitvoering van de verschillende projecten), is een deel van de budgetten naar 2020 doorgelopen (€ 150.000). Per jaareinde is het budget volledig besteed.

Onvoorzien
Het bedrag dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2020 voor € 142.000 aangesproken. Dit betreft de kosten voor BOA-inzet tijdens diverse weekenden in verband met COVID-19. Het Dagelijks Bestuur heeft toestemming gegeven deze kosten ten laste van de post Onvoorzien te verantwoorden.

Vrijval Egalisatiereserve
Het doel van de reserve ‘huisvesting’ was het egaliseren van de huurkosten over de contractperiode. In de eerste twee jaar van het contract werden geen huurkosten in rekening gebracht door de verhuurder. Om de kosten te egaliseren over de looptijd werd er de eerste twee jaar gestort in de reserve huisvesting. De OMWB heeft conform afspraak met het Ministerie van BZK de reserve van € 67.000 in 2020 laten vervallen.

Overige

De uitloop van de livegang van Squit 20/20 heeft geleid tot het opleggen van een boete en het indienen van een schadeclaim bij de firma Roxit. De boete is geaccepteerd en over de hoogte van de schadeclaim is overeenstemming bereikt. De bedragen van € 139.000 en respectievelijk € 192.000 zijn in het jaarrekening resultaat verwerkt.

Hiertegenover staat een post van € 65.000 welke is gevormd voor mogelijke toekomstige kosten als gevolg van de overname van een vijftal trainees. Tussen detacheringsbureau Lybrae en de OMWB is immers verschil van inzicht over het nakomen van contractverplichtingen. Deze zaak is voorgelegd aan de Ondernemingskamer en het risico dat de behandeling leidt tot nabetaling wordt door onze adviseurs op zeer klein geschat. Desondanks is voorzichtigheidshalve een bedrag van € 65.000 voor mogelijk toekomstige kosten opgenomen.

2. Jaarverslag

2.1 Inleiding

De OMWB sluit het boekjaar 2020 af met een positief financieel resultaat van € 542.000. Door het COVID-19-virus heeft het volledig uitvoeren van de werkprogramma's afgelopen jaar onder behoorlijke druk gestaan. Dankzij flexibiliteit en creativiteit is het verlies in productieve uren zeer beperkt gebleven. Zo hebben we samen met de deelnemers gezocht naar activiteiten die een bijdrage leveren aan het milieu en wel (op afstand) uitgevoerd konden worden. Ook hebben we creatief naar onze instrumenten gekeken en gezocht naar alternatieven die zoveel mogelijk de kwaliteit waarborgden, gelijk aan de kwaliteit die fysieke activiteiten bieden. De werkplannen van de deelnemers zijn dan ook grotendeels gerealiseerd. Van de 340.000 uren zijn er afgerond 330.800 daadwerkelijk gerealiseerd.

Het COVID-19-virus heeft de OMWB als organisatie daarentegen ook iets gebracht. Zo hebben we in 2020 een kwalitatieve en kwantitatieve impuls gegeven aan digitaal en administratief toezicht. De resultaten zijn boven verwachting goed gebleken en we zijn er dan ook van overtuigd dat deze vormen van toezicht van blijvende betekenis zullen zijn in de toekomst. Ook het thuiswerken heeft door het COVID-19-virus een nieuw perspectief gekregen.

Het actieve wervingsbeleid (onder andere in samenwerking met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten) heeft in 2020 tot het aantrekken van een aantal nieuwe medewerkers geleid. Hierdoor is de verhouding tussen vast personeel en inhuur beter in balans gekomen. Daartegenover staat echter dat de vaste formatie voor het primaire proces is gebaseerd op 228 fte (308.000 declarabele uren), waar de laatste 2 à 3 jaar de opdrachtportefeuille van de deelnemers aan de dienst rond de 340.000 declarabele uren op jaarbasis beweegt. Een uitbreiding van het vaste personeel voor het primaire proces ligt daarmee voor de hand. Het management heeft derhalve als lijn gekozen om de vaste formatie voor het primaire proces in de jaren 2021 en volgend verder uit te breiden naar een niveau van 240 fte (324.000 declarabele uren).

In 2020 is de organisatie verder ontwikkeld; de nieuwe teams Strategie & Ontwikkeling (S&O) en PPR (Programmeren, Plannen en bewaken van de ealisatie) vervullen een belangrijke rol en functie voor de OMWB. Enerzijds met het oog op de komst van de Omgevingswet, anderzijds in verband met de eisen die deelnemers en opdrachtgevers aan ons stellen voor de realisatie van onze VTH-producten, adviezen en diensten. Daarnaast is in 2020 een begin gemaakt met het project "De dienst nog beter maken". Het doel van dit project is een hogere efficiëntie in de werkprocessen en kosteneffectiviteit. Dit project zal in 2021 worden uitgewerkt voor de begrotingen van de jaren 2022 tot en met 2024.

Inhoudelijk heeft er in 2020 een aantal belangrijke zaken gespeeld; in het bijzonder in de agrarische sector, maar ook onderwerpen in relatie tot stikstof, PFAS en de Wet natuurbescherming (Wnb) vroegen in 2020 veel aandacht. Het betreffen ingewikkelde dossiers in een complexe politiek-bestuurlijke en maatschappelijke omgeving. In paragraaf 2.2 van dit document, de programma-verantwoording, wordt op deze onderwerpen verder ingegaan.

Naast dit jaarverslag en deze jaarrekening verantwoorden wij ons aan onze deelnemers via de jaarlijkse werkprogramma's en de termijnrapportages. Gezamenlijk vormen deze documenten de basis voor het geven van inzicht en verantwoording.

Alfred Arbouw
Algemeen directeur OMWB

2.2 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt per onderdeel toegelicht wat de OMWB heeft bereikt in relatie tot de begroting. Aan het eind van ieder deelprogramma staan de baten vermeld. De programmalasten worden op totaalniveau verantwoord; hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2020.

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers afgesproken dat er in de P&C-cyclus onderscheid gemaakt wordt tussen basis- en verzoektaken. De OMWB werkt met vier deelprogramma's: basistaken (programma 1), verzoektaken (programma 2), collectieve taken (programma 3) en de overige exploitatielasten en –baten (programma 4). Programma 1 en 2 worden in de volgende paragrafen inhoudelijk toegelicht. Programma 3 kent een afzonderlijke inhoudelijke verantwoordingscyclus- en documenten. In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers.

De inhoudelijke verantwoording van programma 4 vindt tegelijkertijd met het leveren van de dienst of het product plaats en is daardoor niet opgenomen in dit hoofdstuk.

2.2.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. In opdracht van bevoegde gezagslichamen voert de OMWB voor de deelnemers de volgende taken uit:

- vergunningverlening op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen, BRZO, asbest(melding) en bouwen);
- toezicht op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen, BRZO, asbest en bouwplannen bij provinciale inrichtingen);
- klachtenbehandeling en repressieve handhaving (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en BRZO);
- niet inrichting gebonden taken; asbest, bodem, ketengericht milieutoezicht;
- energiecontroles en beoordelingen.

Net als in andere jaren vormden in 2020 de werkprogramma's van gemeenten en provincie en de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld' en de afspraken voor de landelijke uitvoering BRZO en VTH-taken van de gezamenlijke BRZO-omgevingsdiensten, de basis voor dit programmadeel.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Vergunningverlening
Op enkele kleine taakvelden na (vergunningverlening vuurwerkevenementen) heeft de COVID-19-crisis in 2020 beperkte impact gehad op het werkaanbod milieuvergunningverlening. Wel had het enige uitvoeringsgevolgen in met name de afvalbranche zoals verderop te lezen staat onder *'Vergunningverlening Afvalverwerking'*.

Vergunningverlening Agrarisch
Anders dan begin 2020 verwacht, is de grote hausse aan vergunningaanvragen voor veehouderijen ten gevolge van provinciaal beleid niet gekomen. Oorzaak is dat het nieuw aangetreden provinciaal bestuur de deadline voor het voldoen aan stengere eisen met betrekking tot emissiearme stalsystemen heeft verschoven van 1 januari 2022 naar 2024. De voorbereiding op deze transitie is wel in gang gezet. De noodzakelijke efficiencymaatregelen, die de Brabantse omgevingsdiensten moeten doorvoeren om de komende jaren het vergrote aanbod aan aanvragen te kunnen behandelen, zijn verder uitgewerkt. Dit is gebeurd op basis van het door de taskforce transitie veehouderij opgestelde plan naar aanleiding van het adviesrapport "Meer dan de som der delen". De eerste maatregelen zijn in de loop van 2020 geïmplementeerd.

Gevolgen van de provinciale beleidsaanpassing waren zichtbaar in het aanbod van vergunningaanvragen. Echter door de PAS-uitspraak, het stikstofvraagstuk, de aanscherping van regelgeving en de relatie met vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming is de complexiteit van procedures toegenomen en vraagt dit om extra capaciteit en deskundigheid. Daarnaast stond 2020 in het teken van een aantal andere acties in het kader van de transitie veehouderij: de subsidieregeling warme sanering veehouderij, de stoppersregeling en de actualisatie en registratie van het Bestand Veehouderijbedrijven (BVB) en van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV).

In 2020 was er ook nadrukkelijk aandacht voor de ontwikkeling van veehouderijen in het grensgebied met België. Verschillen in de toepassing van Europese regelgeving m.b.t. stikstofdepositie hebben tot procedures geleid tegen uitbreiding van veehouderijen in Vlaanderen. Tegelijk zien we dat Nederlandse bedrijven in het grensgebied stoppen en net over de grens – mede vanwege minder strenge regelgeving – nieuwe bedrijven starten of bedrijven overnemen. Deze ontwikkelingen kregen ook media-aandacht. Over deze problematiek vindt de komende tijd op bestuurlijk niveau overleg plaats tussen Noord-Brabant en Vlaanderen/België.

Vergunningverlening Afvalverwerking
Op het gebied van vergunningverlening voor afvalverwerkende bedrijven hebben we gemerkt dat rondom de eerste golf van COVID-19 bedrijven wat minder contact met ons zochten. De werkvoorraad was echter meer dan voldoende. Na de eerste golf is het contact met bedrijven hersteld en terug op het oude niveau. Bedrijven starten weer nieuwe aanvragen op en komen met nieuwe initiatieven.

COVID-19
Door de crisis van COVID-19 heeft bij de afvalbedrijven een aantal zaken gespeeld. Zo was er in het voorjaar veel meer aanvoer naar milieustraten en op en overslagbedrijven, omdat veel mensen thuis aan het opruimen of verbouwen zijn geslagen. Ook voerde een aantal bedrijven tijdelijk geen werkzaamheden uit. Om die reden zijn stromen afval, die normaal gerecycled worden, afgevoerd om te worden verbrand. Hier is in overleg met het ministerie een tijdelijke regeling voor in het leven geroepen. Ook hebben we toestemming gegeven om bepaalde stromen tijdelijk meer op te mogen slaan, zoals groenafval maar ook ziekenhuisafval omdat de verwerkingscapaciteit bij de verwerkers te beperkt was. Als laatste zien we dat de afzet van bijvoorbeeld papier en kunststof voor hergebruik onder druk staat. Met name bij gemeentelijke bedrijven leidt dit tot grotere hoeveelheden opslag. Dit heeft te maken met het feit dat op dit moment zuivere grondstoffen goedkoper zijn dan recyclaten.

De nasleep van de brand bij TUF Recycling Dongen (kunststof grasmatten) werkte ook in heel 2020 door. Vanuit de OMWB is intensief VTH-ondersteuning geleverd aan de gemeente. Het ziet er inmiddels naar uit dat het traject binnenkort kan worden afgerond.

Vergunningverlening circulaire economie
Dit jaar hebben we vanuit vergunningverlening geparticipeerd in een verkenning vanuit provincie en ministerie naar de ontwikkeling van circulaire economie in relatie tot afvalverwerking. Vergunningverlening, toezicht en handhaving spelen een belangrijke rol in de transitie naar de circulaire economie. De huidige wet en regelgeving voor afvalstoffen richt zich vooral op het voorkomen van niet-acceptabele risico's voor mens en milieu in het verwerken en hergebruiken van afval en reststromen. Dit kan belemmerend werken voor de zogenaamde koplopers die in innovatieve en circulaire productieprocessen willen investeren. Genoemde verkenning krijgt in 2021 een vervolg in een onderzoek naar welk VTH-instrumentarium er al beschikbaar is en wat er aanvullend moet worden ontwikkeld om invulling te kunnen geven aan VTH-CE beleid. Ook verkennen we hoe het 'transitieproces' vormgegeven kan worden en de discussie daarover op gang kan worden gebracht. In opdracht van IPO en ODNL voeren we deze opdracht mede uit. Dit project geeft inzicht in de mogelijke inzet van de omgevingsdiensten om werk te gaan maken van de circulaire economie, binnen of aansluitend op de wettelijke taken van de diensten.

Vergunningverlening Bodem
Het werkaanbod vergunningverlening bodemsaneringen in het kader van de Wet bodembescherming voor de provincie en de gemeenten Tilburg en Breda was ook in 2020 zeer groot. Hierbij speelt tevens de noodzaak van het afronden van een aantal spoedeisende saneringsprojecten in het licht van de komende transitie bodem (overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten per 2022). In opdracht van de provincie is daarnaast gestart met een project gericht op de monitoringsverplichtingen bij bodemsaneringen.
Een sanering die in 2020 met name (media)aandacht kreeg was die in Goirle waarbij vervuiling in de drinkwaterleiding werd geconstateerd. In nauwe samenwerking met de gemeente, Brabant Water en de verantwoordelijke saneerder zijn snel maatregelen getroffen en is vervolgonderzoek in gang gezet.

Vergunningverlening GBES
In 2020 was in het kader van alternatieve energievoorziening een toename van de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen zichtbaar (met name woningbouwprojecten). Steeds meer gemeenten hebben de beoordeling van de aanvragen voor deze systemen bij onze dienst neergelegd.

Vergunningverlening BRZO-bedrijven
Ook in het BRZO-veld liepen de meeste procedures normaal door. Naast de reguliere procedures is er sprake van een aanzienlijk aantal revisievergunningen, waarbij aangesloten wordt op een verbetering en ontwikkeling in de randvoorwaarden voor de bedrijfsvoering. Voor de meest complexe BRZO-bedrijven is periodiek overleg gevoerd over de relevante bedrijfsontwikkelingen en wet- en regelgeving conform de programmatische aanpak.

De actualisatietoetsen die in 2020 waren gepland zijn uitgevoerd volgens het in IOV/MJA-verband (Impuls Omgevingsveiligheid/Meerjarenafspraken) ontwikkelde format. De volgende thema's die in overleg tussen de zes BRZO-od's in IOV/MJA-verband waren benoemd zijn in 2020 meegenomen bij behandeling van vergunningaanvragen:
• energiebesparing;
• zeer zorgwekkende stoffen.

Toezicht en handhaving

De crisis rondom COVID-19 had ook effect op het reguliere en fysieke toezicht grijs (VTH-taken industrie en MKB). Een deel van de integrale milieucontroles, waaronder de agrarische controles, is getrapt uitgevoerd waarbij er in de periodes van lockdown met name administratief is gecontroleerd en de tussenliggende periode bij deze locaties nog fysieke flitscontroles zijn uitgevoerd. Daarnaast is een deel van de horecacontroles niet uitgevoerd. Tijdens de eerste lockdown is in overleg met alle gemeenten besloten om een deel van het ad hoc budget van toezicht in te zetten voor het project geveltoezicht. Resultaten hiervan zijn getoond in de eerste termijnrapportage van 2020 en daarna zijn overzichten met de resultaten aan al de gemeentelijke contactpersonen verstuurd. Daar waar we genoeg gegevens hadden van locaties, zijn deze verwerkt in het inrichtingenbestand dat we raadplegen en onderhouden voor alle basistakenbedrijven van de gemeenten.

Toezicht BRZO-bedrijven
Het toezichtprogramma is in 2020 volledig uitgevoerd. De inhoudelijke rapportage is te vinden in het BRZO-jaarverslag.

Intensivering Toezicht veehouderij (ITv)
Het project ITv liep oorspronkelijk van 2018 tot 2020 en bevindt zich vanwege een vertraging, veroorzaakt door COVID-19, momenteel in de afrondende fase. Naar verwachting vindt de afronding halverwege 2021 plaats. Iedere deelnemende gemeente heeft via haar eigen account toegang tot de ITv-portal en daarmee altijd toegang tot de eigen gemeentelijke data. Hier kan gericht data gezocht worden, zowel op naleefgedrag specifiek per onderdeel (voorzien van benchmarkfaciliteit) als op beleidsmatig niveau (zoals stand van zaken asbestdaken en leegstand in het buitengebied).

Hiernaast wordt het naleefpercentage van de veehouderijsector van alle deelnemende gemeenten na drie jaar uitvoering weergegeven.

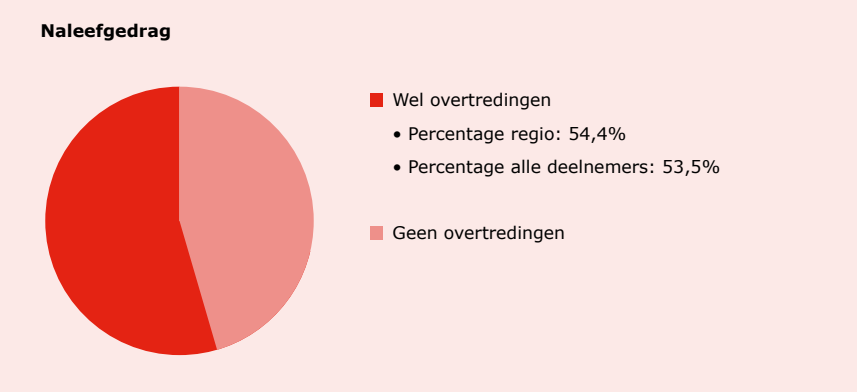

Te zien is dat het gemiddelde percentage overtreders (dit verschilt per gemeente) binnen het werkgebied van de OMWB 54,4% is t.o.v. een Brabants gemiddelde van 53,5% (andere od's). Het percentage overtreders ligt binnen OMWB-gebied dus gemiddeld 1% hoger dan de overige omgevingsdienstgebieden. Het gaat hier om alle overtredingen. Dit zegt echter nog niet direct iets over de aard of impact. Het kan een uitstaande luchtwasser met maximale impact zijn, maar ook een niet bijgehouden logboek. Het moet in de juiste context worden gezien. Dit verschilt per gemeente.

Voor het afsluiten van project ITv is de projectgroep momenteel bezig met het schrijven van een adviesstuk. Hierin staan de geleerde lessen over het data- en informatiegestuurd werken, de doorontwikkeling van de tools, hoe datakwaliteit te behouden, naar welke andere sectoren betreffende werkwijze kan worden uitgerold, et cetera. Het adviesstuk wordt in het eerste kwartaal van 2021 opgeleverd. Een eindrapport volgt na sluiting van het project.

Toezicht LPG tankstations
In het kader van informatie- en risicogestuurd werken is in 2019 de helft van alle LPG-tankstations van Midden- en West-Brabant gecontroleerd. De tweede helft is in 2020 gecontroleerd. Het doel van het project is de risico's van LPG-tankstations inzichtelijk te maken en een programmatische en risicogerichte aanpak voor deze branche te ontwikkelen. De hierbij verkregen informatie over de branche wordt gebruikt om toezicht efficiënter, effectiever en risicogerichter uit te voeren. In het eerste kwartaal van 2021 worden de resultaten van alle controles geanalyseerd en wordt een voorstel gedaan voor een mogelijk vervolg voor de branche.

Het naleefgedrag laat in een aantal gevallen te wensen over. Het betreft dan stations met vier tot tien overtredingen en/of zeer ernstige overtredingen. Dit is soms een station van een zelfstandige ondernemer, maar vaak een station van een en dezelfde grotere partij. Ook na de eerste hercontrole was de situatie in elf gevallen zodanig dat de zaak is overgedragen naar de afdeling Repressieve Handhaving. De helft van alle repressieve zaken had betrekking op een station dat geëxploiteerd wordt door dezelfde grote partij. De stations van deze partij, die geleid hebben tot een repressieve aanschrijving, worden in 2021 administratief gecontroleerd om te bezien of keuringen en controles nu wel tijdig en correct zijn uitgevoerd.

Toezicht Glastuinbouw
Per 1 januari 2018 is het in de branche glastuinbouw (ook de bedrijven met een glasopstand van minder dan 2.500 m2) niet toegestaan om ongezuiverd drainwater (substraatteelt), drainagewater (grondteelt) en/of filterspoelwater te lozen op oppervlaktewater, riolering en/of bodem. De aspectcontroles op de 'zuiveringsplicht' (van gewasbeschermingsmiddelen) in de glastuinbouw zijn ook in 2020 weer gezamenlijk met het Waterschap Brabantse Delta uitgevoerd. Dit betreft 80% van onze controles. De overige waterschappen hebben op een andere wijze inbreng geleverd. In totaal betrof het voor 2020 ongeveer 110 controles. Doordat COVID-19 een weerslag had op de tuinbouwsector, hebben

we zowel met de uitvoering van de (her)controles als met de aanpak richting bedrijven die het moeilijk hadden, soms een pas op de plaats moeten maken. De uitvoeringen van verschillende plannen van aanpak bij bedrijven hebben vertraging opgelopen en lopen nog door. In 2021 worden de laatste bedrijven gecontroleerd in het kader van de zuiveringsplicht. De zuiveringsplicht glastuinbouw kan op verschillende manieren worden ingevuld. Een glastuinbouw bedrijf kan aantoonbaar een nul-lozer zijn (volledig hergebruik drain en/of filterspoelwater), een zuiveringsvoorziening hebben of mobiel (laten) zuiveren. Uit de aspectcontroles 2020 kan geconcludeerd worden dat het merendeel van de bedrijven een (aantoonbare) nul-lozer is. Daarnaast hebben ook veel bedrijven de beschikking over een eigen zuiveringsvoorziening, vast of mobiel (deze laatste binnen eigen, verschillende bedrijfsvestigingen). Een kleiner deel van de tuinbouwbedrijven laat drain- en/of filterspoelwater op contractbasis gezuiverd lozen op locatie door een erkend bedrijf. Op een enkel bedrijf is de zuiveringsplicht niet van toepassing of is het bedrijf gestopt met tuinbouwactiviteiten.

Toezicht e-waste en gemeentelijke afvalbedrijven
De afvalbranche is voortdurend onderhevig aan veranderingen. Van het ene op het andere moment kan er een landelijk of wereldwijd probleem ontstaan met de verwerking van een bepaalde afvalstroom, waardoor de lokale afvalinzamelaar of verwerker met bijvoorbeeld capaciteitsproblemen te maken krijgt. Door deze dynamische markt en het feit dat met afval snel geld te verdienen valt, niet altijd op een bonafide manier, is het zaak om deze branche doorlopend in beeld te hebben. De OMWB doet dit door fysiek en administratief toezicht.

Om een start te maken met de kennis en borging van het werken met een tactische analyse is er voor het onderwerp e-waste (elektronisch afval) een projectgroep samengesteld. Aan de hand van de landelijk opgestelde tactische analyse zijn de risico-indicatoren voor onze regio in beeld gebracht. Ook zijn de inrichtingen in kaart gebracht die te maken hebben met e-waste.
Aan de hand van deze twee overzichten is een wegingsmodel samengesteld. Dit wegingsmodel heeft een eerste verschuiving aangetoond. Concreet betekent dit dat we van een lijst met meer dan achthonderd bedrijven de ongeveer veertig meest risicovolle inrichtingen in beeld hebben. Voor deze laatste inrichtingen zijn operationele analyses gemaakt. Aan de hand van deze analyses is per inrichting administratief onderzocht of genoemde risico-indicatoren daadwerkelijk aan de orde zijn.

In 2020 is het project gemeentelijke afvalbedrijven doorgezet. Dit betekent dat in 2020 vrijwel alle afvalbedrijven die in 2019 nog niet bezocht waren, zijn bezocht. Naar aanleiding van deze bezoeken is per bedrijf een digitale checklist ingevuld. Op deze manier borgen we de bedrijfsspecifieke gegevens die in de toekomst weer gebruikt kunnen worden voor informatiegestuurd toezicht. Door COVID-19 zijn niet alle bedrijven fysiek bezocht. Door de beperkingen was het soms niet mogelijk om een goede fysieke controle uit te voeren. Dit is zoveel als mogelijk ondervangen door digitaal toezicht uit te voeren. De resultaten van de controles in 2019 en 2020 tonen aan dat diepgaand administratief toezicht bij bepaalde bedrijven heel zinvol is. Daarnaast blijft fysiek toezicht belangrijk, zodat er doorlopend een goed beeld is van de staat van de bedrijven.

Vuurwerkverkoop
Het was al bekend dat het zware vuurwerk, zoals zware knallers en vuurpijlen vanaf dit jaar niet meer verkocht mocht worden. Daarnaast kwam dit jaar, door de omstandigheden rondom COVID-19, een verbod op de verkoop van consumentenvuurwerk (behalve fop- en schertsvuurwerk) en later heeft de landelijke overheid nog bepaald dat alleen essentiële winkels geopend moch ten blijven. Dit heeft ertoe geleid dat de controles bij vuurwerkverkooppunten anders zijn verlopen dan normaal. Via diverse memo’s en updates zijn alle gemeenten op de hoogte gehouden over de situatie en de manier waar op toezichthouders hebben gehandeld. Bij bekende verkooppunten die zich kenmerken door goed naleefgedrag en wij geen aanleiding zagen voor fysieke voorcontroles hebben we dit administratief afgehandeld. Hierbij is schriftelijk verzocht om verplichte keuringen en documenten naar ons te sturen. Daarnaast zijn locaties fysiek bezocht, wanneer wij hier aanleiding voor zagen (denk aan nieuwe locaties, locaties met een minder goed naleefgedrag of locaties die al enige tijd niet bezocht waren).

In december hebben we alle verkooppunten op de hoogte gehouden van ontwikkelingen via mail en telefonisch contact. Hierbij is ook uitvraag gedaan of zij geopend bleven voor de verkoop van fop- en schertsvuurwerk. Daarnaast hebben we tijdens de eindejaarscontroles (29, 30 en 31 december) alle locaties minimaal één keer bezocht. Hierbij hebben we met name op afstand gecontroleerd of er vuurwerk verkocht werd. Bij een aantal locaties hebben we ook fysiek de opslag en verkoop nog gecontroleerd. In totaal hebben we dit jaar 81 verkooppunten gecontroleerd.

Veel verkooppunten hadden nog opslag van niet-verkocht vuurwerk van 2019 en deze opslag voldeed in alle gevallen (bij enkele locaties na een directe actie, zoals verplaatsen van een te hoog gestapelde doos) aan de gecontroleerde punten. Een aantal locaties waren tijdens de eindejaarscontroles geopend.
Op enkele locaties na zijn er geen bijzonderheden bij de verkoop van fop- en schertsvuurwerk geconstateerd. De bijzonderheden bij enkele locaties zijn met betreffende gemeente direct besproken.

Toezicht - Naleefgedrag van alle branches
Het gemiddelde, spontane, naleefgedrag van zowel de basis als de niet-basistaak inrichtingen binnen de gehele regio van de OMWB is over 2021 in totaal 64%. Het werkelijke spontane naleefgedrag kan naar beneden afwijken. Dit komt doordat in de berekening de lichtere overtredingen (Overtredingen type A1/2 en B1, conform de Landelijke handhavingsstrategie) niet zijn meegenomen en doordat een deel van de controles vanwege COVID-19 administratief zijn uitgevoerd, waardoor er minder fysieke overtredingen geconstateerd zijn.

Toezicht gBES (gesloten bodemenergiesystemen)
De OMWB voert in opdracht van gemeenten het toezicht uit op de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen (gBES), dit is een basistaak. In de periode van 2018 tot halverwege 2020 heeft toezicht vanuit de OMWB hoofdzakelijk risicogericht plaatsgevonden op de ondergrondse aanleg van bodemenergiesystemen waarvoor de aanleg is gemeld en de aparte startmeldingen zijn verricht. De OMWB heeft geconstateerd dat het aantal te melden installaties de laatste twee jaar sterk is toegenomen. Tijdens het toezicht is ook een toename in aantal boorploegen per bedrijf geconstateerd. Verder viel op dat er verschillen zijn tussen het aantal meldingen per gemeente. Van sommige, ook grotere gemeenten, wordt nauwelijks tot geen meldingen ontvangen, terwijl wél bekend is dat er gebouwd wordt in gasvrije gebieden. De OMWB heeft het vermoeden dat niet altijd voor alle aangelegde installaties de wettelijk verplichte OLO- en AIM-meldingen ook daadwerkelijk worden verricht of dat deze vanuit het bevoegd gezag niet goed worden doorgestuurd. Als systemen worden aangelegd zonder melding of zonder startmelding van aanleg van een systeem zijn deze niet bekend. Dit is een risico omdat dan niet bekend is of het op verantwoorde wijze wordt aangelegd, de werking gegarandeerd is en het überhaupt wel aangelegd had mogen worden (bijvoorbeeld interferentie). Naast het feit dat niet nagegaan kan worden of deze systemen wel geplaatst hadden mogen worden kan ook geen toezicht worden gehouden op de aanleg van deze systemen. In beide gevallen brengt dit milieurisico’s met zich mee. Gelet hierop is de OMWB eind 2020 een project gestart dat vanwege COVID-19 vertraging heeft opgelopen en doorloopt naar 2021. Het doel van dit project is zorgen dat nieuw aan te leggen systemen altijd voldoen aan de wet en regelgeving. Tevens is het doel dat alle nieuwe systemen tijdig bij de OMWB worden gemeld, zodat ook het toezicht adequaat kan worden ingepland en uitgevoerd.

Toezicht afvalwater
Het afvalwater dat bedrijven lozen kan soms tot ingrijpende schade aan de riolering leiden. Wanneer dat niet preventief gesignaleerd wordt, bestaat het risico dat een deel van de riolering al op de helft van haar levensduur vervangen moet worden. Voor diverse gemeenten voert de OMWB daarom afvalwatermonitoring uit. Bij veel van de afvalwatermonitoringsonderzoeken blijkt dat bij de betreffende bedrijven de voorzieningen niet op orde zijn. De resultaten leveren veel informatie op en geven vaak aanleiding tot een vervolgtraject. Het opstellen van het afvalwatermonitoringsprogramma en vervolgtrajecten gebeurt in nauw overleg met de gemeenten die hieraan deelnemen.

Toezicht Bodem
Voor de gemeenten houdt de OMWB toezicht op het toepassen van grond en bouwstoffen overeenkomstig het gestelde in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). De verplichte meldingen worden door toezicht beoordeeld en deze worden risicogericht gecontroleerd. Verder vinden er vrije veldcontroles plaats op toepassingen van grond en bouwstoffen die niet gemeld zijn. Er wordt met name op gelet of er sprake is van een nuttige toepassing en de milieuhygiënische kwaliteit van de toegepaste grond en bouwstoffen voldoet aan het Bbk en de kwaliteit en functie van de ontvangende bodem. Ook moet zijn voldaan aan de gemeentelijke bodembeheernota. Het aantal meldingen stijgt ieder jaar en bedraagt nu ongeveer 1350. Actueel is de regelgeving met betrekking tot PFAS. Hierop is bij de meeste gemeenten het bodembeleid al geactualiseerd.

Handhaving en klachten

Handhaving

Ondanks de beperkingen als gevolg van de COVID-19-crisis is het repressieve werk uitgevoerd, waar mogelijk digitaal. Een repressieve controle is ook bedoeld om een zuiver beeld te krijgen van de representatieve bedrijfssituatie. Om die reden zijn we risicogericht meerdere malen onaangekondigd ter plaatse gegaan en de betrokken inrichtinghouder in de open lucht op gepaste afstand gesproken. Veel ondernemers hebben het moeilijk. Dit vraagt waar mogelijk een iets andere insteek bij repressief toezicht en handhaving. In overleg met het bevoegd gezag is er enkele keren voor gekozen om termijnen informeel ietwat te verlengen door de controle later uit te voeren. Hierdoor werd bij de ondernemer de indruk gewekt dat er begrip werd getoond en zo meer ruimte werd gegeven om een en ander op orde te krijgen. We zien op dit moment zeker bij kleinere bedrijven een terughoudendheid om te investeren, als gevolg van de onzekere toekomst. Dwangsommen kunnen soms de doodsteek voor een klein bedrijf zijn. Niet de dwangsom, maar de overtuigingskracht van de toezichthouder geeft regelmatig de doorslag om toch maatregelen te treffen.

Wat opvalt is dat er met name in het kader van de Wnb meer verzoeken tot handhaving worden ingediend. Het afgelopen jaar is er meer aandacht besteed aan overtredingen die betrekking hebben op het bruine kleurspoor (bodem gerelateerde taken). Het kost veel energie en vergt lange adem. De (financiële) belangen zijn groot voor de betrokkene die zorg moet dragen voor een sanering. Een al jarenlang lopende zaak in Roosendaal lijkt nu te worden afgerond. Verder heeft een landelijke opererende stichting bij veel omgevingsdiensten en gemeenten handhavingsverzoeken ingediend tegen het gebruik van rubbergranulaat (oude autobanden) op kunstgrasvelden. Wij hebben hierin de gemeente Tilburg kunnen ondersteunen. Ook de overige gemeenten binnen ons werkgebied is hulp aangeboden, waarbij de gemeente Oosterhout en Bergen op Zoom van advies zijn voorzien. Verder hebben we als OMWB regelmatig landelijk overleg over deze materie.

Klachten

Als we 2020 vergelijken met 2019 vallen er ruwweg twee dingen op: het aantal klachten over geluidhinder is aanzienlijk lager en er is een inhoudelijke verschuiving geweest van de klachten. Dat komt vooral door de lockdowns voor de horeca en de evenementen. In 2020 zijn op jaarbasis ongeveer zevenhonderd klachten en meldingen minder ontvangen dan in 2019. Het soort klachten dat in 2020 ontvangen is, heeft ervoor gezorgd dat er minder werkzaamheden buiten kantoortijd hebben plaatsgevonden. Doorgaans wordt er namelijk elk jaar een groot deel van de geluidklachten buiten kantoortijd in behandeling genomen. Daar staat een forse toename tegenover van andere klachten. Met name klachten over trillingen, lichthinder, gezondheidsklachten, afval en/of verontreiniging (in het buitengebied). De toename van deze klachten heeft waarschijnlijk een oorzaak in het feit dat mensen meer thuis waren. Opeens vielen dagelijkse zaken eerder op die voorheen niet werden opgemerkt omdat mensen tijdens werkdagen normaal gesproken niet thuis waren. Vooral bij de eerste lockdown merkten we dat mensen sneller geïrriteerd waren. Zij klaagden ook vaker achter elkaar over hetzelfde onderwerp.

Niet-inrichting gebonden taken

Asbest
Bij asbest is de afgelopen jaren sprake geweest van een onstuimige groei van toezichtstaken en zijn de werkzaamheden onderdeel van het basistakenpakket van de OMWB geworden. In 2020 merkten we dat de groei minder werd en we in een consolidatiefase kwamen. Mogelijk is er in de bedrijfsmatige omgeving dan ook sprake van een zichtbare reductie van de historische asbestvoorraad. Uitzondering hierop is het aantal gemeenten dat de verzoektaken bij sanering in opdracht van particulieren bij de OMWB heeft neergelegd. In drie jaar tijd is het aantal verzoeken om bijstand gestegen tot ruim honderd. Er is daarmee ruimte gekomen om de focus te verleggen richting meer risicogericht toezicht en de ketenaanpak.

Bouw en Sloop
Bij het product Bouw en Sloop was er een toename van het aantal verzoeken om toetsing van sloopmeldingen en het aantal uitgevoerde gevallen van (veld) toezicht bij totaalsloop. Het betrof een autonome groei en een groei van het aantal gemeenten dat deze producten bij de OMWB heeft neergelegd. We verwachten dat deze groei doorzet omdat gemeenten minder makkelijk aan de vereiste expertise kunnen komen en een mogelijke privatisering van een deel van de bouwplantoetsing en toezicht plaats gaat vinden. De resterende gemeentelijke taken bij bedrijfsmatige en industriële bouw en sloop zouden dan goed aan de procedure rondom milieuvergunningverlening bij de OMWB gehangen kunnen worden.

Energie
Het toezicht op de informatieplicht energiebesparing en het toezicht op de uitvoering van energiebesparingsmaatregelen bij bedrijven heeft het afgelopen jaar steeds meer vorm gekregen en wordt in 2021 voortgezet. De OMWB geeft hieraan invulling door het uitvoeren van stimulerend toezicht. Toezicht is geen doel, maar een middel. De toezichtmomenten zijn in de eerste plaats contactmomenten die gebruikt worden om bedrijven te stimuleren om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Er wordt ingezet op een slimme combinatie van de instrumenten advisering, stimuleren, administratief en fysiek toezicht en zo nodig handhaving. In 2020 is in samenwerking met het Brabants Datalab en de andere Brabantse omgevingsdiensten veel geïnvesteerd in dataopbouw en zijn er dashboards ontwikkeld om deze data te ontsluiten. Als basis voor informatiegestuurd toezicht is informatie verzameld over het energieverbruik van bedrijven. In 2021 hopen we hiervan de meerwaarde te ondervinden. We zien ook een toename van het aantal interne adviesverzoeken. Vooral vanuit vergunningverlening krijgen onze energiespecialisten steeds vaker het verzoek om energierapportages te beoordelen.

Ketengericht milieutoezicht
In 2020 is hard gewerkt aan het versterken van het ketengericht milieutoezicht. De term ketengericht milieutoezicht is inmiddels vervangen door ketenaanpak. De ketenaanpak is immers breder dan alleen het toezicht. Het gaat ook om de samenwerking met onze ketenpartners, de analyse van ketens, de uitwerking van maatschappelijke opgaven en de inzet van het brede spectrum aan VTH-instrumenten. Na onderzoek naar best practices binnen de OMWB en bij andere omgevingsdiensten heeft dit geresulteerd in een ketenaanpak waar in drie sporen worden onderscheiden:
- ketenanalyses
- ketenprojecten
- keteninstrumenten

In het werkplan ketenaanpak 2021 is dit vertaald naar een integraal plan met concrete projecten rondom de prioriteiten asbest, bodem, afval en secundaire grondstoffen. In een digitale themabijeenkomst is dit afgestemd met de deel nemers.

De omzet op programmadeel 1 bedroeg over 2020 € 19.621.000 (begroot € 20.356.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten

In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten (milieu-)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld BRZO, geluid, bodem, (afval)water, lucht, vergunningverlening (niet-basistaken), toezicht (niet-basistaken), asbest (niet-basistaken), ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

De werkprogramma's zijn indicaties van het volume van deze taken. Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van het jaar opdrachten voor worden verstrekt. De realisatie van de gegeven opdrachten in 2020 wordt per deelnemer in de (derde) termijnverantwoording teruggekoppeld.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Advies Ruimtelijke Ordening en advies Externe Veiligheid
Een gestage groei is er bij het product advisering Ruimtelijke Ordening en Milieu. Gemeenten doen steeds vaker een beroep op de OMWB om bijstand en advisering bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Dit is waarschijnlijk een gevolg van het teruglopen van het aantal milieuadviseurs bij onze deelnemende gemeenten. Bij Externe Veiligheid is het afgelopen jaar naast hun bijdrage in de milieuvergunningverlening, veel tijd en energie gestoken in de bijdrage aan landelijke projecten, onder andere op het gebied van het vormgeven van Aandachtsgebieden en het Register Externe Veiligheid. Omdat de subsidieregeling voor de ontwikkeling van het product ook in 2020 nog beschikbaar kwam, betekende dat een meevaller voor de al ingebrachte financiële middelen van de deelnemende gemeenten. Daarnaast heeft de OMWB het voorzitterschap van het Landelijk Beraad Veilige Leefomgeving en levert zij een projectleider Omgevingswet voor de ODNL. Ook hier verwachten we een verdere groei van de vraag aan advisering, mede in relatie tot de inwerking treding van de Omgevingswet.

Meting en Onderzoek
Ondanks dat COVID-19 veel van de flexibiliteit en creativiteit van onze medewerkers heeft gevraagd is het team Metingen en Onderzoek (TMO) erin geslaagd 2020 af te sluiten met goede resultaten. Door afgelastingen van evenementen zijn vooral veel geluidmetingen niet doorgegaan maar door slimme inzet van onze flexibele schil heeft dit geen leegloop tot gevolg gehad. Daarnaast zijn door COVID-19 preventieve meetprogramma's minder intensief uitgevoerd en werd de uitvoering van metingen tijdens lockdowns beperkt tot (urgente) handhavingszaken.

Enkele opvallende zaken en ontwikkelingen van het afgelopen jaar volgen hieronder.

Verificatieonderzoeken bodemsanering en partijen grond
Er zijn in 2020 verdeeld over heel Brabant in totaal 25 onderzoeken uitgevoerd in het kader van controle van bodemsaneringen. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van toezichthouders van zowel de OMWB als van de ODZOB en de ODBN. In de meeste gevallen vormde twijfel over het saneringsresultaat de aanleiding. Meestal werden na de sanering de wanden en bodem van de saneringsput onderzocht en de resultaten getoetst aan de saneringsdoelstelling. Daarnaast zijn controles uitgevoerd op kwaliteit van partijen toe te passen of vrijgekomen grond. Van de 25 onderzoeken die TMO heeft uitgevoerd in 2020 voldeden veertien gevallen niet aan de saneringsdoelstelling of kwaliteitsklasse. Naar aanleiding van de geconstateerde overtredingen zijn verschillende 'bodemsignalen' ingediend bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Omgevingsfoto Geluid
Door enkele gemeenten is eind 2020 gevraagd om een omgevingsfoto te maken. In een omgevingsfoto wordt voor een aantal

milieuaspecten de huidige stand van zaken grafisch weergegeven. Voor het onderdeel geluid zijn enkele kaarten gemaakt waarin de bestaande gezamenlijke geluidbelasting vanwege wegen, spoorwegen, industrieterreinen en windturbines in beeld is gebracht. Deze verschillende geluidsoorten zijn 'hindergewogen' bij elkaar opgeteld. De reden hiervoor is dat bijvoorbeeld railverkeer doorgaans als minder hinderlijk wordt ervaren dan het geluid vanwege windturbines. Op deze manier is inzichtelijk wat het huidige geluidklimaat is binnen de gemeente. Deze informatie wordt gebruikt als input voor de Omgevingsvisie.

Donkertekaart
In samenwerking met de afdeling Ecologie en Openbare verlichting van de gemeente Tilburg zijn de eerste stappen gezet om een donkertekaart voor de gemeente Tilburg op te zetten. Deze kaart kan als onderlegger worden gebruikt bij het vaststellen van omgevingszones voor lichthinder, die op hun beurt weer deel uit kunnen maken van toekomstige omgevingsplannen in het kader van de Omgevingswet. Daarnaast zijn met de gemeente Breda contacten gelegd om hier eenzelfde donkertekaart op te gaan stellen.

Schone Lucht Akkoord (SLA)
Diverse gemeenten en provincie hebben door het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord (SLA) als doel gesteld om de luchtkwaliteit binnen de gemeentegrenzen te verbeteren, dusdanig dat de huidige luchtverontreiniging in 2030 is gehalveerd. Om in de toekomst als omgevingsdienst een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de monitoring van de luchtkwaliteit is TMO in 2020 gestart met een onderzoek naar de toepassing van goedkopere, maar minder nauwkeurige sensortechnieken. Door een netwerk van deze sensoren kan bijvoorbeeld continu fijnstof en NO2 gemeten worden en geeft daarmee in de leefomgeving een trend weer van de toe of afname van de luchtverontreiniging als gevolg van deze specifieke componenten. Door de resultaten van deze methoden te vergelijken met de gevalideerde en genormeerde methoden die TMO ook uitvoert kan in de toekomst meer worden gezegd over de betrouwbaarheid van deze sensortechnieken.

Controle tankstations met behulp van OGI-camera
TMO beschikt over een OGI-camera (Optical Gas Imaging). Met deze camera kunnen emissies van vluchtige organische stoffen worden aangetoond. De OGI-techniek brengt de gaswolken visueel in beeld. De camera wordt onder andere ingezet bij de petrochemische industrie. Hier zijn in 2020 regelmatig lekkages vastgesteld en visueel gemaakt waarvan in oorsprong verwacht werd dat daar weinig tot geen emissies van organische dampen zouden (kunnen) optreden. Bij het meest recente project is een tiental tankstations bezocht en is de reguliere vulling van 'product' vanuit de tankauto in de opslagtank beoordeeld. Het zogenaamde gesloten 'dampretour systeem' van het tankstation zelf bleek in 65% van de gevallen niet goed te functioneren, waardoor tijdens het vullen van de tank, een gaswolk aan benzinedamp ontsnapt via de drukbeveiliging. Naast een veiligheidsrisico brengt dit ook een extra en makkelijk te voorkomen belasting op het milieu en de leefomgeving met zich mee. Niet alleen TMO leert van iedere constatering, maar ook de bedrijven waar we de metingen uitvoeren. Het gaat immers naast de milieubelasting ook over de blootstelling van dampen aan eigen personeel en andere bijkomende risico's (bijvoorbeeld explosies). We zien dan ook het afgelopen jaar de interesse voor de OGI-

techniek enorm toenemen. Bedrijven huren steeds vaker een externe partij in om OGI-onderzoeken uit te voeren. Dit resulteert in minder milieubelasting in combinatie met minder geurklachten. Moerdijk is hier een mooi voorbeeld van. Daar zijn door de jaren heen de geurklachten drastisch gereduceerd. Momenteel voeren we gesprek ken met onze collega's van DCMR, FUMO, ODRA en de ONZKG voor een werkgroep diffuse emissies vanuit de overheid, die zich met name richt op OGI.

Luchtverontreiniging als gevolg van particuliere houtstook
Al decennia is luchtverontreiniging veroorzaakt door particuliere houtstook in Nederland een van de grootste bronnen van overlast in de leefomgeving. Maar voor juist die milieubelastende activiteit is geen beleid opgesteld in Nederland. De laatste jaren neemt deze overlast alleen maar toe. Naast geuroverlast blijkt hinder als gevolg van fijnstof bij houtstook een enorme spelbreker te zijn voor een gezond en optimaal 'leefklimaat' (vooral voor mensen met longproblemen). Toch is er nog steeds geen beleid opgesteld met betrekking tot houtstook (in relatie tot de directe omgeving). In 2020 is door de OMWB het initiatief genomen om in samenwerking met enkele andere omgevingsdiensten een notitie op te stellen waarmee we gemeentes kunnen adviseren hoe ze hier invulling aan kunnen geven. Met als doel de luchtkwaliteit in woonwijken te verbeteren en het percentage gehinderden af te laten nemen (mede in het kader van de transitie richting Omgevingswet). Hier is een duidelijke samenhang met het Schone Lucht Akkoord. Het omgevingsplan zou namelijk een optimale ingang kunnen zijn om dit probleem gebiedsgericht te kunnen benaderen.

De omzet op programmadeel 2 bedroeg over 2020 € 8.103.000 (begroot € 9.275.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.3 Programmadeel 3: Collectieve taken

Jaarlijks voert de OMWB het Programma Collectieve taken uit. Het programma van 2020 heeft een omvang € 1,5 mln. Het is een bestuurlijk vastgesteld programma dat een efficiënte, effectieve en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de taken van de OMWB ondersteunt. Een programma dat nadrukkelijk aansluit op de andere twee programma's, namelijk de basistaken en de verzoektaken, zodat de OMWB de goede dingen doet én die dingen goed doet. Door in te spelen op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van VTH, zoals bijvoorbeeld de Omgevingswet en risicogericht werken.

Het programma is tot stand gekomen in goed overleg met een ambtelijke werkgroep van de deelnemers en vervolgens via het AO, DB en uiteindelijk AB vastgesteld. In 2018 is de OMWB gestart met het op een projectmatige wijze aanpakken van het programma. Het programma en de projectmatige aanpak hebben in 2019 en 2020 duidelijk hun meerwaarde bewezen. Projecten worden niet alleen binnen het gestelde budget uitgevoerd, ook is er een duidelijke verbetering zichtbaar van de geboekte resultaten. Hoewel we zeker nog zaken kunnen verbeteren, heeft de professionalisering van projectmanagement een positieve bijdrage geleverd aan de uitvoering van het programma. Een verantwoording van het programma wordt afzonderlijk aangeboden in het tweede kwartaal van 2021.

De omzet op programmadeel 3 bedroeg over 2020 € 1.556.000 (begroot € 1.556.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en baten

In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. Dit zijn onder andere de kosten voor luchtkwaliteitsmetingen, laboratoriumkosten en kosten van eNoses.

De omzet op programmadeel 4 bedroeg over 2020 € 4.199.000 (begroot € 2.575.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.2.5 Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien

De totale kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') bedroegen voor 2020 € 10.837.000 (begroot € 9.597.000). Voor een verdere uitsplitsing wordt verwezen naar de tekstuele toelichting in paragraaf 2.3.3 Bedrijfsvoering plannen en resultaten en paragraaf 3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2020.

De kosten vennootschapsbelasting bedroegen in 2020 € 2.500 (begroot € 0). Dit betreft de reservering voor de te verwachten te betalen vennootschapsbelasting over 2020.

Het bedrag van € 150.000 dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2020 voor € 142.000 aangesproken. Dit betreft de kosten voor BOA-inzet tijdens diverse weekenden in verband met COVID-19. Het Dagelijks Bestuur heeft toestemming gegeven deze kosten ten laste van de post Onvoorzien te verantwoorden.

2.2.6 Samenwerking van drie Brabantse Omgevingsdiensten

Op veel terreinen en op verschillende niveaus wordt samengewerkt tussen de Brabantse omgevingsdiensten (ODBN, ODZOB en OMWB). Bij de uitbraak van COVID-19 hebben de drie diensten de consequenties hiervan voor de uitvoering van toezicht en handhaving met elkaar bestudeerd. Vervolgens werden de ervaringen met de nieuwe aanpak met elkaar gedeeld.

In 2020 is de bestuurlijke en ambtelijke taskforce 'versnelling transitie veehouderij' met provincie en gemeenten gecontinueerd. Het implementatieplan is opgesteld en in uitvoering gebracht. Ook op andere onderwerpen als de aanpak van de stikstofproblematiek en de uitvoering van de Wet natuurbescherming wordt intensief samengewerkt. Ook op het terrein van de invoering van de Omgevingswet vindt nauwe samenwerking plaats. Alle drie de diensten nemen deel in de projectgroep. De overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeenten blijft eveneens hoog op de samenwerkingsagenda.

Het Brabants Omgevings Datalab (BOD) hetgeen in 2019 is gestart, is in 2020 succesvol voortgezet. Met het BOD worden goede resultaten geboekt om op basis van verzamelde en geanalyseerde gegevens van de drie diensten en provincie, beter informatiegestuurd en risicogericht te kunnen werken. Het geeft inzicht in de tendensen provinciebreed van milieurelevante ontwikkelingen.

Andere samenwerkingsprojecten zijn Kompas, de implementatie van het instrumenteel VTH-kader van de provincie, de aanpak van PFAS, (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen en de samenwerking in diverse projecten met de waterschappen en veiligheidsregio's. Bestaande samenwerking zoals in Samen Sterk in Brabant, de Milieuklachtencentrale, het ketengericht milieutoezicht en in het toezicht op Risicorelevante bedrijven is in 2020 bestendigd en verder uitgebouwd.

2.3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)

2.3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Conform het BBV is het verplicht om op basis van risicoinschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11).
Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risicoinschatting en de bereidheid van het Bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft een voldoende weerstandscapaciteit na, dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Normering weerstandsvermogen

Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers heeft het Algemeen Bestuur besloten een model vast te stellen dat erop neerkomt dat 5% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening wordt aangehouden als weerstandsvermogen. Daarbij wordt een onder- en een bovengrens gehanteerd van respectievelijk 4% en 6%. Binnen deze bandbreedte is het weerstandsvermogen toereikend vanuit de optiek van het Algemeen Bestuur.

Risicobeheersing

Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beinvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar risico's zoveel als mogelijk te vermijden, verzekeringen ervoor af te sluiten of ze te ondervangen door beheersmaatregelen te treffen. In het kader van dit laatste stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan in het begrotingsjaar uitvoering wordt gegeven.

Geïdentificeerde risico's

In de 2e Burap 2020 zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

Risico's (bedragen x € 1.000)	**Maximaal bedrag schade**	**Kans op optreden risico**	**Gewogen risico**
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie	500.000	50%	250.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19	1.000.000	50%	500.000
Totaal	**2.600.000**		**1.475.000**

Toelichting

4. Inhuur versus vast personeel

In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat in beginsel het eigen personeel de taken verricht. Echter, in verband met de situatie op de arbeidsmarkt is het nog niet mogelijk om op korte termijn het personeelsbestand op het niveau van de begroting te krijgen. Het vaste personeelsbestand gebaseerd op 308.000 declarabele uren is 228 fte (besluit AB in 2017). Op dit moment is de vaste formatie ongeveer 215 fte. Dit betekent dat we afhankelijk zijn van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel. Vandaar dat we dit opnemen in de risicotabel.

Maatregelen: dit risico is te ondervangen door aanname van eigen personeel. In 2019 en 2020 hebben we samen met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten initiatieven ontplooid om onze positie op de arbeidsmarkt te verbeteren.

5. Transitie

De aan onze organisatie en medewerkers gestelde eisen veranderen snel. Dit is enerzijds gericht op de inhoud van het werk, anderzijds zien we dat ook andere vaardigheden worden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed. Medewerkers kunnen dan hun rol binnen de organisatie beter pakken. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het risico dat hiermee samenhangt, wordt ingeschat op € 500.000 met een kans van maximaal 50%. Dit risico is gelijk gebleven aan vorig jaar, als gevolg van de verdere doorontwikkeling van de organisatie.

Maatregelen: het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma.

6. Problematiek arbeidsmarkt

In aanvulling op punt 4 wordt het volgende opgemerkt: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is, werken wij naast inhuur in toenemende mate ook met trainees en net afgestudeerden die wij in dienst nemen. Deze jonge, nieuwe collega's moeten wij opleiden 'on the job'. Dat doen wij in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel (eerste jaar 950 uren, tweede jaar 1150 uur, vanaf het derde jaar volledig declarabel, dat is 1350 declarabele uren). De begeleiding verloopt via eigen collega's van de dienst. In verband met deze noodzakelijke aanpak hebben wij een tijdelijk productietekort in termen van declarabiliteit. Het maximale risico in verband hiermee is € 700.000.

9. COVID-19

In februari 2020 heeft de uitbraak van COVID-19 plaatsgevonden, wat een enorme impact heeft op ons allemaal. Hoe groot de financiële impact uiteindelijk zal zijn, is nu nog niet te bepalen. Onze organisatie loopt nu geen risico qua continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie en nemen maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. Desondanks houden wij rekening met productieverlies en/of minder opdrachten. Uitgaande van een omzet van ongeveer € 34 miljoen met circa 3%.

Actualisatie in het kader van de jaarrekening 2020

4. Inhuur versus vast personeel

In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat in beginsel het eigen personeel de taken verricht. Afgelopen jaar is een aantal nieuwe medewer-

kers in dienst getreden waardoor de verhouding tussen vast personeel en inhuur beter in balans is gekomen. Daartegenover staat echter dat het huidige vaste personeelsbestand (conform besluit AB in 2017) is gebaseerd op 308.000 declarabele uren (228 fte), waar de laatste 2 à 3 jaar de opdrachtportefeuille van de deelnemers aan de dienst rond de 340.000 declarabele uren op jaarbasis beweegt. Een uitbreiding van het vaste personeel voor het primaire proces ligt voor de hand, naar een niveau van 240 fte, oftewel 324.000 declarabel uren. Op dit moment is de vaste formatie ongeveer 220 fte. Dit betekent dat we afhankelijk zijn van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel, vandaar dat we dit opnemen in de risicotabel.
Maatregelen: dit risico is te ondervangen door aanname van eigen personeel. Vanaf 2019 worden samen met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten initiatieven ontplooid om onze positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Dit heeft in 2020 al tot het aannemen van een aantal nieuwe medewerkers geleid.

5. Transitie mens en systeem

De aan onze organisatie en medewerkers gestelde eisen blijven snel veranderen. Dit is enerzijds gericht op de inhoud van het werk, anderzijds zien we dat ook andere vaardigheden worden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed, waardoor de werkers hun rol binnen de organisatie beter kunnen pakken. De verwachting is echter dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het risico dat hiermee samenhangt, wordt ingeschat op € 500.000 met een kans van maximaal 50%. Dit risico is gelijk gebleven aan vorig jaar, als gevolg van de verdere doorontwikkeling van de organisatie.
Maatregelen: het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma.

6. Problematiek arbeidsmarkt

In aanvulling op punt 4 wordt het volgende opgemerkt: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is, werken wij naast inhuur in toenemende mate ook met trainees en net afgestudeerden die wij in dienst nemen. Deze jonge, nieuwe collega's moeten wij opleiden 'on the job'. Dat doen wij in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel (eerste jaar 950 uren, tweede jaar 1150 uur, vanaf het derde jaar volledig declarabel, dat is 1350 declarabele uren). De begeleiding verloopt via eigen collega's van de dienst. In verband met deze noodzakelijke aanpak hebben wij een tijdelijk productietekort in termen van declarabiliteit. Het maximale risico in verband hiermee is € 700.000.

9. COVID-19-virus

In februari 2020 heeft de uitbraak van COVID-19 plaatsgevonden, die een enorme impact heeft op ons allemaal. Door tijdens lockdowns werkzaam heden anders aan te pakken is het verlies in productieve uren beperkt gebleven. Daarnaast is tijdelijk een aantal inhuurcontracten opgeschort, waardoor een aanzienlijke besparing op het inhuurbudget heeft plaatsgevonden. Ondanks het feit dat we als OMWB het afgelopen jaar de impact van COVID-19 hebben wisten te beperken, blijft het lastig te bepalen hoe groot de financiële impact voor komend jaar zal zijn. Onze organisatie loopt geen risico qua continuïteit, conform artikel 35 lid I van de GR zullen de deelnemers er steeds voor zorg dragen dat de Omgevingsdienst over voldoende middelen beschikt om al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Risicos'en beheersmaatregelen
De werkplannen 2021 zijn goed gevuld, taken worden (net als in 2020) ook administratief of op afstand (digitaal) uitgevoerd. De uitvoering van taken in de situaties van ongewone voorvallen, calamiteiten en aantasting veiligheid/ milieu vinden op een normale manier doorgang. Waar mogelijk worden werkzaamheden in de planning naar voren gehaald.

We borgen enerzijds de inhoud en kwaliteit van het milieu (zo goed mogelijk) en anderzijds zetten we in op het zo veel mogelijk beperken van financiële schade voor dienst en deelnemers.

Financiële positie
De liquiditeitspositie is goed, de deelnemers hebben hun bijdrage voor het eerste halfjaar middels bevoorschotting betaald. Het is niet uit te sluiten dat in 2021 het volledig uitvoeren van de werkprogramma's onder druk komt te staan. Wanneer nodig, wordt (net als in 2020) externe inhuur op of afgeschaald, waardoor baten en lasten op gelijk niveau blijven. Eventuele financiële gevolgen worden via de bestuursrapportages gemeld.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld voor de jaarrekening 2020 als volgt:

Risico's (bedragen x € 1.000)	**Maximaal bedrag schade**	**Kans op optreden risico**	**Gewogen risico**
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie mens en systeem	500.000	50%	250.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19-virus	1.000.000	50%	500.000
Totaal	**2.600.000**		**1.475.000**

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt ultimo 2020 € 1.546.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 1.475.000 is de weerstandsratio 1,05. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'voldoende'. In de jaarrekening 2019 bedroeg de weerstandsratio 1,05 ('voldoende').

Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers komt het weerstandsvermogen op 4,4% van het jaarrekeningtotaal uit. Daarbij ligt het vermogen ruim binnen de bandbreedte van 4% tot 6%.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële kengetallen	**Jaarrekening 2020**	**Begroting 2020**	**Jaarrekening 2019**
Netto schuldquote	-4,0%	-2,9%	-5,9%
Solvabiliteitsratio	41,1%	30,9%	40,2%
Structurele exploitatieruimte	0,2%	-0,1%	-3,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Tabel financiële kengetallen

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is. De netto schuldquote is toegenomen ten opzichte van de jaarrekening 2019.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. De solvabiliteit is iets toegenomen ten op zichte van de jaarrekening 2019.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in reserves, ontstaat er beeld in hoeverre sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percen-

tage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
In de kengetallen zien wij een verslechtering van de netto schuldquote, terwijl de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte verbeterd is ten opzichte van 2019. De overall conclusie is dat de kengetallen nog binnen de wenselijke marges vallen waardoor de balanspositie van de OMWB als solide is aan te merken.

2.3.2 Financiering

In aansluiting op de Wet Financiering decentrale overheden (fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:
1. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's worden verstaan zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), als kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen zoals neergelegd in de Wet fido en de Ruddo in acht genomen.

Renterisicobeheer
1. de kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4, streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisico-norm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en dito -behoeften vanuit de investeringsbegroting, geven thans geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
Valutarisico's worden door de OMWB uitgesloten. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet is onderstaande modelstaat voorgeschreven. De opgenomen bedragen betreffen de realisatiecijfers 2020.

De kasgeldlimiet is voor de OMWB voor 2020 berekend op € 2.687.000. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 11 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Stappen (1-4)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)**
(1) – (2) = (3)			
Eerste kwartaal	0	14.271	-14.271
Tweede kwartaal	0	4.347	-4.347
Derde kwartaal	0	14.288	-14.288
Vierde kwartaal	0	6.093	-6.093
(4) gemiddelde van (3)			
Stappen (5–9)	**Variabelen**		**Bedragen**
(5)	**Kasgeldlimiet**		**2.687**
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet		2.687
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet		0
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		32.767
(8)	Percentage regeling		8,2%
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**		**2.687**

Schatkistbankieren
Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere de centrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB heeft gedurende het gehele boekjaar 2020 te maken gehad met overschotten aan liquide middelen. Deze overschotten zijn dagelijks afgeroomd naar de schatkist. Op de lopende rekening blijft na afroming maximaal € 250.000 beschikbaar.

Leningen en kredietfaciliteiten

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van afgerond € 1,0 miljoen.

2.3.3 Bedrijfsvoering plannen en resultaten

Deze paragraaf geeft inzicht in de beleidsvoornemens en behaalde resultaten voor bedrijfsvoering. Naast de reguliere activiteiten zijn voor bedrijfsvoering vanuit het primaire proces een aantal majeure ontwikkelingen relevant:

- *Omgevingswet*
  Deze ingrijpende wetswijziging heeft binnen de bedrijfsvoering op meerdere plaatsen effect op de werkzaamheden onder andere het Digitaal Stelsel Omgevingswet;

- *Vernieuwing informatievoorziening*
  Na de vervanging van de diverse systemen in 2019 en het aanpassen van werkwijzen wordt in 2020 de informatievoorziening doorontwikkeld. Denk ook aan ontwikkelingen als Business Intelligence (BI), Informatiegestuurd werken en Datawarehousing.

Resultaten Afdeling Bedrijfsvoering

COVID-19
Deze pandemie vergt veel van ons allen. De afdeling bedrijfsvoering is in organisatie-ondersteunende zin van betekenis geweest door (ICT-)middelen te verstrekken om thuiswerken te vergemakkelijken. Daarnaast hebben we een aanpassing van het aantal werkplekken doorgevoerd ten behoeve van de 1,5 meter-maatregel. De vergaderfaciliteiten zijn uitgebreid met videobellen (TEAMS, Zoom) en hebben we een reserveringssysteem (i-reserve) aangeschaft. Het aantal door COVID-19 besmette mensen is binnen de organisatie beperkt gebleven en er heeft, zoals het zich nu laat aanzien, geen besmetting binnen de organisatie plaatsgevonden. De maatregelen hebben naar het zich laat aanzien gewerkt. Het ziekteverzuimpercentage over 2020 was 4,9%. In 2019 was dit percentage 4,5%. Dit is een lichte stijging, de relatie met de COVID-19-pandemie is moeilijk te leggen. Er is vooral een toename van langdurig zieken. De mentale belasting van het thuiswerken en het gebrek aan sociale bewegingsruimte is merkbaar en voor een bepaalde groep medewerkers (alleenstaanden, ouders met kinderen in de basisschoolleeftijd) nog groter. We schakelen als organisatie intensief met de bedrijfsarts en bedrijfsmaatschappelijk werk om medewerkers at risk in beeld te houden.

Organisatie-aanpassing bedrijfsvoering
In maart heeft de OR positief geadviseerd over een kleine aanpassing van de afdeling Bedrijfsvoering. Er wordt nu gewerkt met vijf clusters, met een kleine staf. En er heeft een verschuiving van fte's over de clusters heen plaatsgevonden. Door vooral digitalisering zijn er bij de clusters HR en Financiën en Control besparingen gerealiseerd. Hierdoor was het mogelijk om bij het cluster Informatievoorziening extra formatieplaatsen te creëren, om zo de essentiële verbeteringen beter vorm te kunnen geven.

Omgevingswet
Zoals meerdere organisaties in den lande zijn we in afwachting van de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. In de voorbereidende sfeer zijn we aangesloten bij het DSO en heeft de gehele organisatie met behulp van e-learning kennis gemaakt met de beginselen van de Omgevingswet.

Juridische aangelegenheden
In 2020 speelde een tweetal kwesties waarvoor juridische ondersteuning noodzakelijk was:
- Bij de overname van een vijftal trainees van detacheringsbureau Lybrae is er verschil van inzicht ontstaan over het wel of niet nakomen van contractverplichtingen. Deze zaak is voorgelegd aan de Ondernemingskamer. De behandeling van de zaak zal in mei 2021 plaatsvinden. Het risico dat de behandeling leidt tot nabetaling wordt door onze adviseurs op zeer klein geschat;
- De uitloop van de livegang van Squit 20/20 heeft geleid tot het opleggen van een boete en het indienen van een schadeclaim bij de firma Roxit. De boete is geaccepteerd, over de schadeclaim is overeenstemming bereikt. Beide bedragen zijn opgenomen in de jaarcijfers.

Vernieuwing informatievoorziening
Het programma SPEER voorziet in het ingrijpend wijzigen van het applicatielandschap. Het programma bestaat uit drie deelprojecten:
a. verbetering processen bedrijfsvoering, middels AFAS;
b. opzetten en inrichten van datawarehouse en rapportages;
c. implementatie Squit 20/20, onze kernapplicatie voor de VTH-processen.

Ad a. De bedrijfsvoeringprocessen zijn in 2020 verder geoptimaliseerd. Alle ontwikkelingen worden in een zogenaamde roadmap opgenomen en naar prioriteit uitgevoerd. De HR-processen zijn nu vrijwel volledig middels workflows ingericht. Dit geeft als resultaat een vergaande efficiëntie. Voor de financiële processen is veel energie gestoken in de facturering en omzetcontroles. We zijn daardoor beter in control.
Ad b. Het inrichten van het dataplatform als basis voor de informatievoorziening is afgerond. De rapportagemogelijkheid middels Power BI is uitgerold naar gebruikers en de eerste sturings- en verantwoordingsrapportages zijn ontwikkeld. Dit project loopt op koers.
Ad c. De livegang van Squit 20/20 was meerdere malen uitgesteld. Op 7 december 2020 is Squit echt live gegaan. Een livegang die technisch goed is verlopen, maar nog steeds veel inzet vergt. Nieuwe processen en werkwijzen moeten inslijten, en sommige inrichtingskeuzes moeten enerzijds uitgelegd en verduidelijkt worden en anderzijds zijn ze punt van discussie vanwege veranderende inzichten.

Human Resource Management

De komst van de Omgevingswet is binnen dit cluster de grootste verandering. Deze wet vraagt van onze medewerkers een actievere opstelling als adviseur. Dit betekent ontwikkelen van het zittend personeel (vaardigheden en competenties), alsook werven van nieuw personeel. Er is momenteel krapte op het aanbod in de arbeidsmarkt. Voor de OMWB is het van groot belang zich te profileren als een moderne, aantrekkelijke werkgever met goede arbeidsvoorwaarden, ontwikkelmogelijkheden en een duurzame inzetbaarheid van het personeel. Hierbij past een modern personeelsbeleid.

Op grond van het bovenstaande richt HR zich in 2020 op:

1. Opleiden en ontwikkelen
We bereiden onze medewerkers voor op de komst van de Omgevingswet en daarmee samenhangende veranderingen. We gaan onze medewerkers waar mogelijk zelf opleiden. We investeren veel in talentontwikkeling om te blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1.

Resultaten 2020
In 2020 is de basis gelegd voor het leer en ontwikkelplan Omgevingswet van de OMWB. Alle medewerkers hebben scholing ontvangen en beschikken over voldoende kennis van de wet om zich op de wetswijziging voor te kunnen bereiden. Hier zal op worden voortgebouwd door middel van verdiepende (vaardigheids-)training en oefening.

In het afgelopen jaar is de dienst door een extern bureau getoetst op het voldoen aan de wettelijk verplichte kwaliteitscriteria 2.2 voor het uitoefenen van de taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) met betrekking tot milieu. De uitkomst van deze externe toets is: zeer deskundig en robuust. In paragraaf ‘Kwaliteitscriteria 2.2’ verderop in dit verslag, wordt verder ingegaan op de resultaten.

2. Strategische personeelsplanning
De capaciteit en kwaliteit van ons personeelsbestand dient ingezet te worden daar waar het nodig is. Flexibiliteit in het personeelsbestand (in-, door- en uitstroom) is van groot belang en afgestemd op wat nodig is om ons werkprogramma en aanvullende opdrachten te kunnen uitvoeren. Om dit te realiseren leggen we de focus op strategische personeelsplanning. Interne mobiliteit, maar ook het begeleiden van medewerkers naar externe organisaties maakt hiervan deel uit.

Resultaten 2020
Het werven van nieuw personeel is noodzakelijk voor de continuïteit van de dienstverlening, maar ook voor de diversiteit en toekomst-

bestendigheid is een continue in en doorstroom van groot belang. Ondanks de belemmeringen van de COVID-19-maatregelen heeft de dienst in 2020 toch 32 nieuwe medewerkers geworven. Deze medewerkers waren de eersten om het nieuwe onboardingsprogramma van de OMWB te volgen (zo nodig in aangepaste vorm).

Tevens is een meerjarig strategisch HRM-beleid opgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten en speerpunten vastgesteld voor het HRM-beleid voor 2021 tot en met 2024. Dit moet de organisatie in staat stellen om wendbaarheid en innovativiteit te verwerven, waarmee de strategische visie van de dienst kan worden gerealiseerd.

Informatievoorziening

In 2021 moet op basis van het nieuwe ICT-landschap de voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet en met name het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) vorm krijgen. Ook risicogericht werken maakt hier deel van uit. Deze ontwikkeling zal een belangrijke impact hebben op de informatievoorziening voor samenwerking met de deelnemers en de ketenpartners. Ook worden daarmee extra eisen gesteld aan de onderliggende ICT-systemen. Gebaseerd op de huidige inzichten zal daarbij vanaf 2020/2021 de focus moeten liggen op:

- doorontwikkeling tot een integrale objecten en activiteitenregistratie;
- digitale beschikbaarheid en toegankelijkheid van VTH-informatie op tactisch en strategisch (beleids)niveau;
- nieuwe, digitale opbouw van documenten en dossiers, mede gebaseerd op thema’s binnen de Omgevingswet en verdere specificering daarvan;
- (gestandaardiseerde) gegevensuitwisseling met ketenpartners;
- aansluiting op landelijke voorzieningen c.q. het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Resultaten 2020

De OMWB ziet een goede informatievoorziening als belangrijke randvoorwaarde voor het bereiken van haar strategische doelen. In 2020 is hier daarom veel in geïnvesteerd. De belangrijkste ontwikkelingen zijn als volgt:

- We zijn in december 2020 gestart met het werken in de nieuwe VTH-applicatie Squit 20/20. Deze applicatie biedt verregaande mogelijkheden om het werk van de OMWB effectiever en efficiënter in te richten. Meer onderdelen van het werkproces zijn met Squit 20/20 gedigitaliseerd, samenwerken met onze partners is makkelijker geworden en we kunnen meer gegevens registreren over locaties. Met een reeds gerealiseerde aansluiting op het DSO, is de OMWB met Squit 20/20 voorbereid op de toekomst.
- De OMWB wil meer doen met de grote hoeveelheden data die zij tot haar beschikking heeft. Zodat meer en betere sturings, verantwoordings, en VTH-informatie wordt gegenereerd ter ondersteuning van haar werkzaamheden. Om dit mogelijk te maken heeft de OMWB geïnvesteerd in een compleet nieuw dataplatform in Azure. De eerste rapportages zijn ontwikkeld op dit platform en eind 2020 is een pilot om actuele informatie continu met haar deelnemers te delen succesvol afgerond. Het is de eerste stap naar een online rapportageportaal waarmee deelnemers continu inzicht krijgen in de werkzaamheden van de OMWB.
- Het dataplatform maakt het mogelijk om eenvoudig data te delen en om geavanceerdere informatieproducten te realiseren. In het Brabants Omgevings Datalab (BOD) worden dergelijke informatieproducten gerealiseerd.
  De in 2020 in het BOD ontwikkelde informatieproducten worden dagelijks door alle drie de Brabantse omgevingsdiensten gebruikt bij de uitvoering van hun taken. Vanwege het succes is besloten de samenwerking in het BOD met minimaal één jaar te verlengen.
- In 2021 maakt de OMWB de overstap naar een nieuwe ICT-leverancier, waarbij zij zoekt naar een partner die goed aansluit op de ontwikkelingen binnen de dienst. De aanbesteding hiervoor is in het afgelopen jaar voorbereid, onder andere door eerst een uitgebreide marktconsultatie te organiseren. Door deze aanbesteding in twee fasen op te splitsen is een efficiënt aanbestedingsproces ingericht. De eerste fase, de selectiefase, is in 2020 afgerond. Begin januari 2021 volgt de tweede fase.

Communicatie

Wij hechten aan goede communicatie met onze stakeholders. De afgelopen jaren is hierin veel geïnvesteerd. Denk aan het digitale relatiemagazine OMWB [in beeld] voor bestuurlijke en ambtelijke relaties en de website. De bekendheid is vergroot en dankzij onze arbeidsmarktcampagne weten werkzoekenden ons beter te vinden. Intern weten we elkaar door kennisdeling beter te vinden.

Resultaten 2020

Binnen de OMWB vinden we het belangrijk om communicatieve competenties van medewerkers te vergroten. Dit draagt immers bij aan kwalitatief betere projecten, soepelere processen en daarmee de kwaliteit van onze producten en diensten. We zijn in 2020 actief bezig geweest met het stimuleren van duidelijke taal bij collega's voor hun communicatie met deelnemers, bedrijven en andere stakeholders. Zo helpt een schrijfwijzer met concrete handvatten medewerkers bij hun externe communicatie.

Voortdurend investeren we in het verbeteren en versterken van ons merk; met producties en verhalen die duidelijk maken welke resultante ons werk heeft voor de leefomgeving. In 2020 hebben we – kijkend naar het bereik op onder meer onze corporate online kanalen – gemerkt dat OMWB-content aanslaat bij zowel bestuurlijke en ambtelijke contacten als ook het grote publiek. Het aantal LinkedIn volgers steeg in 2020 van 2042 naar 2626, de website omwb.nl (homepage) had ruim 23.000 bezoekers en maandelijks ontvangen 684 externe contacten (december 2020) de nieuwsbrief van OMWB [in beeld]. Deze investering zal zich uitbetalen in meer naamsbekendheid en een positief imago op de arbeidsmarkt.

In onze middelen hebben we in 2020 een flinke stap gezet in het digitoegankelijk maken van onlineproducten voor mensen met onder meer een visuele beperking. De OMWB is wettelijk verplicht om omwb.nl te laten voldoen aan het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. De status van de website is: C eerste maatregelen genomen. In 2021 zet de OMWB vervolgstappen in de digitoegankelijkheid.

Financiën en Control

De rode draad voor het team Financiën en Control is de organisatie en externe partners te ondersteunen met een goede financiële informatievoorziening en risicomanagement. Belangrijke pijler hierin is het nieuwe ICT-systeem AFAS dat op 1 januari 2019 operationeel is geworden. Met dit systeem zal de administratie op een efficiëntere en effectievere manier worden gevoerd.

Financieel beleid

In instrumentele zin zijn alle onderdelen van het financiële beleid actueel en waar nodig door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Een actueel beleid is een randvoorwaarde voor een goede bedrijfsvoering, advisering en P&C-producten. We houden dit beleid actueel, en waar het Algemeen Bestuur de regels moet vaststellen, zullen we dit vroegtijdig aan het Algemeen Bestuur ter besluitvorming voorleggen.

Resultaten 2020

Met de ingebruikname en doorontwikkeling van AFAS vindt telkens afstemming tussen bestaand beleid en technische (on)mogelijkheden plaats. Op onderdelen hebben de mogelijkheden van de techniek het beleid achterhaald gemaakt. Met de verdere uitrol van AFAS in 2021 zal een hernieuwde alignement bewerkstelligd worden. Gedacht kan worden aan mandaat, budgethouderregeling, maar ook aan het inkoopbeleid.

Budgetbeheersing en informatievoorziening (reviews)
Sturing en beheersing van de financiën zijn relevant en hebben prioriteit voor de OMWB. Het nieuwe financiële systeem zal hieraan verder bijdragen. Hierdoor ondergaan de op te leveren interne en bestuurlijke rapportages wederom een verbeterslag.

Resultaten 2020

Het jaar 2020 is het tweede financiële boekjaar dat in AFAS is gevoerd. Het gedachtengoed en gebruik van het systeem is verder 'geïnternaliseerd' en waar mogelijk al geoptimaliseerd. Processen zijn eenvoudiger, eenduidiger en gebruiksvriendelijker. De samenwerking met de organisatieonderdelen Informatievoorziening en PPR heeft vorm gekregen, waarbij het cluster Financiën en Control meer en meer zijn 'luis in de pels'-rol aanneemt. Dit geheel heeft tot een kwaliteitsimpuls van administratievoering en verantwoordingen geleid. Financiële rapportages worden (weer) conform planning opgeleverd en meer op 'sturing' ingestoken. Mede daardoor heeft het voorbije jaar op de daartoe geijkte momenten het 'goede gesprek' kunnen plaatsvinden met het management.

Planning- en controlcyclus
In de planning- en controlcyclus zijn producten als de kadernota, jaarrekening, begroting en bestuursrapportages opgenomen. In het spoorboekje planning en control staan deze producten inclusief datum van oplevering. Door volgens deze structuur te werken, krijgt het Bestuur deze producten op tijd en met een goede kwaliteit ter besluitvorming voorgelegd.

Resultaten 2020

Het cluster Financiën en Control heeft zich het voorbije jaar op dit gebied als eigenaar en intermediair opgesteld. Eigenaar vanuit inhoudelijk en procesoogpunt. Een voorname stap is gezet in de samenwerking met andere organisatieonderdelen, zoals eerdergenoemde Informatievoorziening en PPR, maar ook met het primaire proces. Steeds meer wordt gekozen voor een decentrale, bottomup totstandkoming van P&C-producten, waardoor het integrale karakter van de producten aan meerwaarde wint. Samen met het cluster Communicatie is het afgelopen jaar ook aandacht geweest voor de huisstijl van de P&C-producten en de relatie met andere publicaties van de OMWB. De intermediërende rol past F&C steeds meer. In 2021 zal hier verder op ingestoken worden.

Interne controle
Binnen de OMWB is een Intern Controleplan vastgesteld. Hierin zijn de belangrijkste financiële processen uitgewerkt op basis van een risicoanalyse. Inmiddels is de interne controle een vast onderdeel van het team Financiën en Control. Vanuit de interne controle zijn de meest risicovolle processen gecontroleerd. Met de hieruit voortkomende bevindingen kunnen we tijdig bijsturen.

Resultaten 2020
In 2020 is een verdere professionaliseringsslag gerealiseerd met het op orde brengen van de AO/IC. Mede door de IC-functie meer in het cluster te beleggen konden diverse aandachtspunten uit eerdere interne en externe audits vervolgd worden. Door verdere automatisering en digitalisering kregen IC-werkzaamheden meer vorm en werden risico's ingeperkt. In 2021 zal hier verdere aandacht voor zijn. Dit geldt ook voor de implementatie van de rechtmatigheidsverklaring. Zoals het zich thans laat aanzien, treedt deze over het boekjaar 2021 in werking. Eind 2020 is een projectplan hiervoor opgesteld. Lopende 2021 zal de afstemming van DB en AB hierover worden gezocht. Grondslag ervan vindt plaats in het herijkte Interne Controleplan dat in 2021 aan het Bestuur wordt voorgelegd.

Kwaliteitscriteria 2.2

Aanleiding
De OMWB richt zich op een hoge kwaliteit van haar diensten. Een belangrijk doel van de oprichting van omgevingsdiensten is de kwaliteit van de uitvoering van de taken en de efficiency structureel te verhogen. Daarnaast met behulp van kennisdeling betere diensten te kunnen verlenen.

De OMWB wil aan haar opdrachtgevers laten zien dat (blijvend) aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. Kwaliteit is wettelijk verankerd in de op 14 april 2016 in werking getreden Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Uit de wet vloeit voort dat elke gemeente en provincie in Nederland ook een zogenaamde kwaliteitsverordening vaststelt. Ook alle opdrachtgevers van de OMWB hebben een dergelijke verordening vastgesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat de OMWB voor BRZO-taken altijd moet voldoen aan de kwaliteitscriteria en voor de andere taken eventueel gemotiveerd kan worden afgeweken (comply or explain).
Momenteel wordt uitgegaan van de set Kwaliteitscriteria 2.2 zoals per 1 juli 2019 vastgesteld. Deze set geeft aan wat de minimale meetlat van kwaliteit (proces én deskundigheid) is waaraan een organisatie moet voldoen.

Door externe partij Libereaux is bij de OMWB in 2020 een nieuwe nulmeting uitgevoerd die inzichten biedt over de mate van aanwezige deskundigheid en ontwikkelbehoeften ten opzichte van de Kwaliteitscriteria 2.2.

Opbrengst
Uit de nulmeting valt onder meer te concluderen dat:
- de OMWB erg robuust is als het gaat om expertise binnen de kwaliteitscriteria. De organisatie toont aan op twintig van de 27 deskundigheidsgebieden genoeg kennis en kunde te hebben;
- zes deskundigheidsgebieden worden uitbesteed;
- het deskundigheidsgebied dat wél binnen de organisatie belegd is, maar waarvan nog niet aantoonbaar gemaakt is dat er twee of meer medewerkers op actief zijn, Groen & ecologie (Wabo) betreft;
- het opvalt dat er binnen de categorieën in leeftijd 41-50 en 51-60 jaar erg veel expertise in huis is;
- de OMWB heeft laten zien aan het nieuw toegevoegde deskundigheidsgebied Energiebesparing & duurzaamheid te voldoen. Dit is afwijkend ten opzichte van het landelijke beeld omdat het gaat om een betrekkelijk nieuw domein;
- het percentage medewerkers dat aantoont voldoende 'deskundig' (groen) te zijn, 95% bedraagt. Uit de meetgegevens blijkt dat van de medewerkers die nog niet voldoen aan de KC 2.2, en dus op oranje staan, er relatief veel 'dicht tegen groen aanzitten' of hun functie niet geheel raakvlak heeft met het deskundigheidsgebied. De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat er veel specialisme in huis is (één van de pijlers van de Kwaliteitscriteria) en dat bij het aannemen van nieuwe personeel rekening wordt gehouden met de vereiste criteria.

Vervolg
De nulmeting (stand november 2020) laat zien dat de OMWB er ten opzichte van de Kwaliteitscriteria 2.2 goed voor staat. De organisatie is binnen 20 deskundigheidsgebieden erg robuust als het gaat om kennis en kunde ten opzichte van de Kwaliteitscriteria. Voor één deskundigheidsgebied dient de organisatie verbeteracties toe te passen.

Op basis van de analyse op de kenniselementen wordt samen met de afdeling HRM een uitvraag gedaan naar de opleidingsmarkt. Omdat er nauwkeurig in beeld is gebracht wie wat nog moet doen, wordt hierop een efficiencyslag verwacht. Ook wordt er gekeken naar een mogelijke samenwerking met de partners.

Het e-portfolio Ditkanik.nu wordt door de medewerkers bijgehouden; (nieuwe) bewijsstukken en certificaten worden geüpload en gedeeld met de teammanager. Het vormt de basis voor ontwikkeling. Ook de medewerkers die niet onder een deskundigheidsgebied van de Kwaliteitscriteria vallen, kunnen hun e-portfolio bijhouden en aanvullen.

Verder zal de VTH-monitor onderhouden worden en mutaties worden door gevoerd, zodat de OMWB blijvend kan aantonen te voldoen aan de Kwaliteitscriteria.

Bijlage
De volledige uiteenzetting van de bevindingen van de nulmeting is als bijlage toegevoegd aan dit document.

2.4 COVID-19-analyse
We kunnen er niet omheen dat een groot deel van het jaar en zodoende onze werkzaamheden beïnvloed zijn door COVID-19. Het heeft onze fysieke werkzaamheden lastig gemaakt en contact met deelnemers, bedrijven en burgers en collega’s onderling was vaak alleen op afstand mogelijk. Ook zijn activiteiten en evenementen waar we normaal gesproken werkzaamheden voor uitvoeren niet doorgegaan. Deze situatie heeft onze resultaten onmiskenbaar beïnvloed. Anderzijds heeft het ons als organisatie ook iets gebracht. We hebben samen met de deelnemers gezocht naar activiteiten die een bijdrage leveren aan het milieu en wel (op afstand) uitgevoerd konden worden. Ook hebben we creatief naar onze instrumenten gekeken en gezocht naar alternatieven die zoveel mogelijk de kwaliteit waarborgden, gelijk aan de kwaliteit die fysieke activiteiten bieden. Tot slot zijn er ook effecten geweest op de bedrijfsvoering en de kosten van de organisatie. In de volgende twee kaders schetsen we een beeld over hoe COVID-19 onze werkzaamheden en resultaten in 2020 heeft beïnvloed.

Effecten op het werkprogramma

Vergunningverlening:
- Vooroverleg op afstand
- Extra aanvragen inzake productie desinfectiemiddelen
- Extra aanvragen rondom afvalstromen (milieustraten, ziekenhuizen)
- Verminderde aanvragen van TUG-ontheffingen
- Sterk verminderde aanvraag voor evenementen Vuurwerkbesluit

Toezicht:
- Groot deel van de controles is administratief uitgevoerd, aangevuld met fysieke flitscontroles
- Deel van de controles bij horeca en MKB heeft niet plaatsgevonden
- Bij de BRZO-inspecties is DAT (Diepgaand Administratief Toezicht) veelvuldig toegepast en heeft goede resultaten opgeleverd
- ITv-programma is niet afgerond en loopt uit richting 2021
- Toezicht in het kader van vuurwerkverkoop is niet uitgevoerd

Klachten en handhaving:
- 10% minder klachten en ongewone voorvallen t.o.v. 2019
- Wegvallen klachten rondom horeca en evenementen
- Forse toename klachten m.b.t. lichthinder, trillingen, afval en verontreiniging
- Piek in handhaafbaarheid toetsen
- Meer gedoogbeschikkingen

NIG-activiteiten:
- Een deel van de bedrijven binnen het Energieprogramma was lastig te bereiken voor toezicht op afstand
- Weinig tot geen effect op het toezicht op asbestsaneringen
- Weinig tot geen effect op het bouw en sloop toezicht en vergunningverlening bouwen

Advies:
- Geen effect op advies RO en Externe Veiligheid
- Aanpassingen meetprotocollen vanwege COVID-19
- Minder geluidsmetingen uitgevoerd
- Minder preventief luchtonderzoek uitgevoerd, repressieve metingen wel volledig uitgevoerd
- Bodemonderzoeken uitgevoerd volgens planning

Effecten op bedrijfsvoering en kosten

- Geen effect op het ziekteverzuimcijfer
- Extra uitgaven en investeringen op het gebied van ICT en facilitair
- Minder uitgaven op inhuurbudget, reiskostenbudget en ‘kantoorkosten’

3. Jaarrekening

Hierna volgt de jaarrekening over 2020 met financiële toelichting.

3.1 Balans ultimo boekjaar

Activa (bedragen x € 1.000)		**31 december 2020**		**31 december 2019**
Vaste activa				
Materiële vaste activa		**905**		**703**
Investeringen met een economisch nut	905		703	
Totaal vaste activa		**905**		**703**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**2.190**		**2.605**
Vorderingen op openbare lichamen	658		716	
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.532		1.889	
Liquide middelen		**245**		**226**
Banksaldi	245		226	
Overlopende activa		**2.465**		**2.955**
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen				
• Vooruitontvangen facturen	328		438	
• Nog te ontvangen BTW	259		523	
• Nog te ontvangen posten	1.724		1.363	
• Afrekeningen werkprogramma’s	141		631	
• Afdr. loonheffing en netto salarissen	13		0	
Totaal vlottende activa		**4.900**		**5.786**
Totaal generaal		**5.805**		**6.489**

Passiva (bedragen x € 1.000)		**31 december 2020**		**31 december 2019**
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**2.385**		**2.609**
Reserves				
Algemene reserve	1.546		1.546	
Bestemmingsreserve huisvesting	0		67	
Bestemmingsreserve meetstations	297		297	
Gerealiseerd resultaat	542		699	
Totaal vaste passiva		**2.385**		**2.609**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden		**488**		**1.346**
Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	488		1.346	
Overlopende passiva		**2.932**		**2.534**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren • Van overige Nederlandse overheidslichamen	0		44	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume: • Nog te betalen posten	988		1.219	
• Afrekeningen werkprogramma's	1.944		1.258	
• Afdr. loonheffing en netto salarissen	0		13	
Totaal vlottende passiva		**3.420**		**3.880**
Totaal generaal		**5.805**		**6.489**

3.2 Het overzicht van baten en lasten

Lasten (bedragen x € 1.000)	2020 begroting voor wijziging	2020 begroting na wijziging	2020 realisatie	verschil
Primair proces				
Personeelslasten				
Salarissen	18.351	17.463	16.729	734
Reiskosten	574	373	206	167
Overige personeelskosten	142	490	200	290
Inhuurbudgetten	2.380	4.471	3.444	1.027
Detacheringsinkomsten	0	0	-114	114
Subtotaal	**21.447**	**22.797**	**20.465**	**2.332**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	235	160	104	56
Subtotaal	**235**	**160**	**104**	**56**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	135	135	33	102
Externe werkplekken	64	0	0	0
Tractie	81	81	51	30
ICT-budgetten	124	124	16	108
Subtotaal	**404**	**340**	**100**	**240**
Overige kosten				
Laboratoriumkosten	600	600	1.598	-998
Milieumetingen	506	506	462	44
Luchtkwaliteitsmetingen/ENoses	78	78	0	78
Subtotaal	**1.184**	**1.184**	**2.060**	**-876**
Totaal lasten Primair proces	**23.270**	**24.481**	**22.729**	**1.752**

Lasten (bedragen x € 1.000)	2020 begroting voor wijziging	2020 begroting na wijziging	2020 realisatie	verschil
Bedrijfsvoering				
Personeelslasten				
Salarissen	4.721	3.359	4.232	-873
Reiskosten	0	201	95	106
Overige personeelskosten	837	490	804	-314
Inhuurbudgetten	0	1.620	1.426	194
Subtotaal	**5.558**	**5.669**	**6.557**	**-888**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	0	75	82	-7
Subtotaal	**0**	**75**	**82**	**-7**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	880	944	872	72
Facilitaire kosten	154	154	0	154
Accountantskosten / overige	489	489	755	-266
ICT-budgetten	2.266	2.266	2.571	-305
Subtotaal	**3.789**	**3.853**	**4.198**	**-345**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**9.347**	**9.597**	**10.837**	**-1.240**
Overig				
Diverse baten en lasten	0	0	-306	306
Onvoorzien	150	150	142	8
Vennootschapsbelasting	0	0	2	-2
Subtotaal	**150**	**150**	**-162**	**312**
Totaal lasten Overig	**150**	**150**	**-162**	**312**

Baten (bedragen x € 1.000)	2020 begroting voor wijziging	2020 begroting na wijziging	2020 realisatie	verschil
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	19.656	20.356	19.621	735
Programmadeel 2: Advies en Projecten	8.958	9.275	8.103	1.172
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.556	1.556	1.556	0
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	1.391	1.391	2.493	-1.102
Programmadeel 4: Overige exploitatie	1.184	1.184	1.706	-522
Totaal baten	**32.743**	**33.760**	**33.479**	**281**
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-23**	**-467**	**75**	**-542**
Stortingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves*	23	467	467	0
Totaal reserves	**23**	**467**	**467**	**0**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**0**	**542**	**-542**

* Volgens het verloopoverzicht van de reserves is een bedrag van € 766.000 als onttrekking 2020 meegenomen. Het verschil van € 299.000 met bovenstaand bedrag van € 467.000 betreft de terugbetaling aan de deelnemers conform het besluit van het Algemeen Bestuur in 2020 over de jaarrekening 2019.

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van het BBV.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als overlopende verlofaanspraken.

Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van bedrijfsvoering voor de hele organisatie worden aan de lastenkant in één over zicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend "Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces".

Bedragen in de tabellen zijn opgenomen in duizendtallen; in de toelichtingen zijn de bedragen niet afgerond.

Balans

Vaste activa

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de betreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De investeringen worden vanaf het jaar volgend op het moment van ingebruikname lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld en zijn in de tabel verderop in deze toelichting opgenomen.

Bij de waardering is in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen
Bij investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Automatisering	5
Huisvesting	10
Communicatiemiddelen	3
Vervoersmiddelen	7
Technische apparatuur	15

Vlottende activa

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2020

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2020	Boekwaarde per 31-12-2019
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	39	48
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	287	360
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	124	179
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	47	62
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	408	54
Totaal	**905**	**703**

Van het verloop van de boekwaarde van deze investeringen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde per 1-1-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen Desinvesteringen	Boekwaarde per 31-12-2020
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	360	40	30	83	0	287
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	48	2	0	11	0	39
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	62	0	0	15	0	47
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	179	8	0	63	0	124
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	54	377	123	14	-114	408
Totaal	**703**	**427**	**153**	**185**	**-114**	**905**

De desinvestering van € 30.000 op huisvesting betreft een vrijval van een in 2019 gemaakte inschatting voor een nog te verwachten factuur voor reeds in 2019 in gebruik genomen bureaustoelen.

Van bijdrage derden en afwaarderingen is in 2020 geen sprake geweest.

De investeringen 2020 zijn als volgt te specificeren:

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2020	Nieuw krediet 2020	Beschikbaar totaal 2020	Uitgaven in 2020	Afschrijving v.a. 2021
Vervanging wagenpark*	305	0	305	229	33
Communicatiemiddelen	25	0	25	8	3
Huisvesting	0	100	100	40	4
Technische apparatuur	0	75	75	148	10
Automatisering	0	0	0	2	0
Totaal	**330**	**175**	**505**	**427**	**50**

*aangezien het omgebouwde meetwagens betreft, worden deze (conform voorgaande jaren) in de activastaat verantwoord onder de technische apparatuur.

In 2020 is € 73.000 extra geïnvesteerd in technische apparatuur (meetstations). Aangezien dit tot een overschrijding van het beschikbare krediet heeft geleid, zal hiervoor in het eerstvolgende bestuursoverleg (Algemeen Bestuur van 14 juli 2021) met terugwerkende kracht goedkeuring worden gevraagd. Hetzelfde geldt voor de geringe overschrijding van het automatiseringskrediet.

De investering in de meetstations betreft onderdelen die in de regel pas bij defect worden vervangen en zijn daarom lastig te voorzien. De investeringen hebben plaatsgevonden na het opstellen van de 2e Burap en zijn derhalve niet eerder gemeld.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(Vervangings)investeringen	Stand 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Vorderingen openbare lichamen	658	0	658	716
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.532	0	1.532	1.889
Totaal	**2.190**	**0**	**2.190**	**2.605**

Vorderingen op openbare lichamen
In het boekjaar 2020 zijn geen oninbare posten afgeboekt. Een groot deel van de openstaande posten per 31-12-2020 is per medio maart 2021 afgewikkeld. Door de aanscherping van het debiteurenbeheer is voor oninbaarheid geen voorziening gevormd (2019: € 0).

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (schatkistbankieren)
Dit betreft het per 31 december 2020 uitstaand saldo in de schatkist. Sinds medio 2015 worden overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk afgestort.

Het bedrag aan middelen dat voor het drempelbedrag door de OMWB buiten 's Rijks schatkist is aangehouden was per ultimo van het kwartaal:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	467	216	254	270
Ruimte onder het drempelbedrag	0	34	0	0
Overschrijding van het drempelbedrag	217	0	4	20

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Banksaldo BNG	45	226
Banksaldo Rabobank	200	0
Totaal	**245**	**226**

Ultimo 2020 had de dienst een tegoed bij de Rabobank en de BNG van totaal afgerond € 245.000.

Overlopende activa
De post overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.465	2.955
Totaal	**2.465**	**2.955**

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Eindafrekeningen deelnemers	141	631
Nog te ontvangen BTW	259	523
Vooruit ontvangen facturen	328	438
Nog te ontvangen bedragen	1.724	1.363
Afdr. loonheffing en netto salarissen	13	0
Totaal	**2.465**	**2.955**

Eindafrekeningen gemeenten
Dit betreft de eindafrekeningen over 2020 die in januari 2021 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en ontvangen. Een voorziening wordt niet noodzakelijk geacht.

BTW
Het bedrag aan BTW betreft voor € 259.000 de aangifte over het laatste kwartaal 2020 tezamen met de suppletie over 2020.

Vooruit ontvangen facturen
Dit betreffen facturen die in 2020 zijn ontvangen, maar waarvan een deel van de kosten betrekking heeft op het boekjaar 2021.

Nog te ontvangen bedragen
Hier zijn verantwoord diverse opbrengsten over 2020 die per einde van het boekjaar nog niet (volledig) waren gefactureerd.
In deze post is de vordering van € 192.000 inzake vergoeding voor ingebrekestelling van leverancier Roxit opgenomen. Van deze vordering zal circa € 144.000 gelijkmatig in de jaren 2022 tot en met 2024 worden ontvangen.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen van de dienst bestaat uit het totaal van alle reserves per 31 december, aangevuld met het resultaat over het boekjaar. Zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserve	1.546	1.546
Reserve huisvesting	0	67
Reserve meetstations	297	297
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2020	542	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2019	0	699
Totaal	**2.385**	**2.609**

Het boekjaar 2019 sloot met een te bestemmen voordelig resultaat van € 699.000. Van dit bedrag is conform het besluit van het Algemeen Bestuur in 2020 € 299.000 terugbetaald aan de deelnemers, € 400.000 is overgeheveld naar 2020.

Het boekjaar 2020 sluit met een te bestemmen positief resultaat van € 542.000 (2019 voordelig resultaat van € 699.000). Overeenkomstig het BBV is dit saldo afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel tot bestemming van dit resultaat worden gedaan.

Het verloop van de reserves over het boekjaar was als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2019	Resultaat-bestemming voor-gaand boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	1.546	699	0	699*	1.546
Reserve huisvesting	67	0	0	67	0
Reserve meetstations	297	0	0	0	297
Totaal	**1.910**	**699**	**0**	**766**	**1.843**

(*betreft 299.000 + 400.000)

Algemene reserve
De algemene reserve is een buffer voor exploitatietekorten en het opvangen van risico's. De onttrekking aan de reserve was als volgt:

	Onttrekking
Onttrekking t.b.v. budget arbeidsmarktcommunicatie	250
Onttrekking t.b.v. budget ICT/Speer	150
Totaal	**400**

Reserve huisvesting
Het doel van de reserve 'huisvesting' was het egaliseren van de huurkosten over de contractperiode. In de eerste twee jaar van het contract werden er geen huurkosten in rekening gebracht door de verhuurder. Om de kosten te egaliseren over de looptijd werd er de eerste twee jaar gestort in de reserve huisvesting. De OMWB heeft conform afspraak met het Ministerie van BZK de reserve in 2020 laten vervallen.

Reserve meetstations
Vanuit de overgebleven middelen van de Provincie is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties).

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	488	1.346
Overlopende passiva	2.932	2.534
Totaal	**3.420**	**3.880**

Ultimo 2020 was er, evenals voorgaande jaren 2018 en 2019, door de goede liquiditeitspositie geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	0	44
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		
Nog te betalen posten	988	1.219
Afrekeningen werkprogramma's	1.944	1.258
Afdr. loonheffing en netto salarissen	0	13
Totaal	**2.932**	**2.534**

Onder de nog te betalen posten is een verplichting opgenomen aan een voormalig werknemer van de OMWB. Van deze verplichting wordt circa € 26.300 uitbetaald in 2022.

Van de ontvangen voorschotbedragen kan het volgende verloopoverzicht worden gegeven.

	Saldo 1-1-2020	Bestedingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
Project luchtkwaliteitsberekening	44	44	0	0
Totaal	**44**	**44**	**0**	**0**

Het saldo van project luchtkwaliteitsberekening is in de jaarrekening 2019 als overlopend passief verantwoord. In het boekjaar 2020 is het saldo van 2020 en voorgaande jaren op dit project als resultaat 2020 meegenomen. Bij de vaststelling van het jaarrekening resultaat 2020 wordt voorgesteld dit saldo toe te voegen aan de Reserve meetstations.

Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen

Personele verplichtingen
Op grond van het BBV mogen geen voorzieningen worden gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Om die reden wordt geen post voor personele verplichtingen opgenomen op de balans.

Het tegoed aan vakantiedagen bedraagt per 31 december 2020 afgerond 2.685 dagen (2019: 2.280 dagen). Dit betekent in geld uitgedrukt een verplichting van circa € 726.000 (2019: € 595.000).

(Lease)verplichtingen
Een deel van de activa is aangeschaft via een leasecontract. Dit betreffen:
- IT-infrastructuur en omgeving: hiervoor is in 2012 een overeenkomst afgesloten met Equalit. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond € 1,5 miljoen. De overeenkomst heeft als ingangsdatum 1 januari 2013 en is voor onbepaalde tijd afgesloten. In 2019 is het contract opgezegd; met inachtneming van de opzegtermijn van drie jaar zal het contract per 01-01-2022 aflopen.
- dienstauto's: voor vijf auto's is een leasecontract afgesloten. De jaarlijkse leasekosten bedragen circa € 17.875. Van vier dienstauto's lopen de contracten per augustus 2021 af; hiervoor zal in 2021 contractuele verlenging of vervanging plaatsvinden. Van de andere dienstauto loopt het contract medio juli 2024 af.
- koffieautomaten: hiervoor is in 2019 een overeenkomst aangegaan voor een zestal automaten; de jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 4.000. De overeenkomst is op 1 augustus 2019 ingegaan en kent een looptijd van vijf jaar. Het contract eindigt derhalve op 31 juli 2024.

In 2018 zijn contracten gesloten voor de IT-systemen met Afas en Roxit, de jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond respectievelijk € 50.000 en € 100.000.

Huurovereenkomsten
De jaarlijkse huurverplichting voor het pand (incl. parkeerplaatsen) in Tilburg bedraagt circa € 600.000. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van 10 jaar met als einddatum 31 december 2022.
Bij de BNG Bank is een bankgarantie afgegeven van € 155.000 met als begunstigde HSA Spoorlaan BV inzake de huurverplichting.
De jaarlijkse huurverplichting voor kantoorruimte (incl. parkeerplaatsen) en laboratorium aan de Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch bedraagt circa € 125.000. Vanaf 1 juli 2017 wordt de overeenkomst telkenmale met 5 jaar verlengd met een opzegtermijn van 6 maanden.

Inkoopverplichtingen
In de kadernota rechtmatigheid heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat meerjarige contracten -in het kader van Europese regels - in de toelichting op de jaarrekening opgenomen moeten worden voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. De OMWB verleent opdrachten aan milieukundige adviesbureaus op basis van het actuele werkaanbod vanuit de opdrachtgevers en specifieke casuïstiek. Hiervoor zijn geen meerjarige contracten afgesloten met bedoelde bureaus, enkel jaarcontracten.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2020

De begroting 2020 sloot na wijziging met een saldo van € 0. Bij de tweede bestuursrapportage is melding gemaakt dat een aantal budgetten niet volledig besteed zouden worden. Als prognose van het resultaat is € 100.000 gemeld. Het jaarrekeningresultaat volgens balans bedraagt € 542.000.

Nadere toelichting op de lasten Primair proces

De bijstelling van de lasten en baten is conform de besluitvorming van het Algemeen Bestuur. In het boekjaar 2020 is één begrotingswijziging vastgesteld.

Hierna worden de belangrijkste verschillen toegelicht. Waarbij eerst de lasten van het primaire proces worden toegelicht; vervolgens die van de bedrijfsvoering. Doordat (evenals in 2019) gedurende 2020 bij de administratie een zuiverdere toerekening is gehanteerd dan bij het opstellen van de begroting, wijkt de realisatie op een aantal onderdelen af van de begroting. Indien van toepassing is dat in onderstaande toelichting bij de betreffende posten aangegeven.

Personeelslasten	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Primair proces		
Salarissen	17.463	16.729
Reiskosten	373	206
Overige personeelskosten	490	200
Inhuurbudgetten	4.471	3.444
Detacheringsinkomsten	0	-114
Subtotaal personeelslasten	**22.797**	**20.465**

Enerzijds vertonen de salariskosten een stijging als gevolg van CAO-effecten, anderzijds een afname doordat vacatures niet vast kunnen worden ingevuld als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Deze krapte leidt vervolgens weer tot een relatieve stijging van de inhuurkosten.

De grootste afwijking op de personeelslasten betreft de lagere inhuur derden dan begroot voor een bedrag van € 1.026.000. Dit komt doordat bij de eerste golf van COVID-19 een aantal inhuurcontracten tijdelijk is opgeschort.

De lagere reiskosten zijn het directe gevolg van het minder aantal reisbewegingen door het vele thuiswerken als gevolg van COVID-19.

Detacheringsinkomsten worden evenals voorgaande jaren niet begroot; de overige onderdelen van de personeelslasten wijken in mindere mate af van de bijgestelde begroting.

Afschrijvingen	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Primair proces		
Afschrijvingen	160	104
Subtotaal Afschrijvingen	**160**	**104**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten bedrijfsvoering (€ 82.000 tegenover € 75.000 begroot). De totale afschrijvingen over 2020 vallen lager uit dan begroot als gevolg van achterblijvende investeringen in 2018 en 2019.

Huisvesting en organisatie	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	135	33
Tractie	81	51
ICT-budgetten	124	16
Subtotaal huisvesting en organisatie	**340**	**100**

In totaal zijn de kosten op dit onderdeel ruimschoots binnen de ramingen gebleven. De kosten van ICT-budgetten zijn in de realisatie en begroting voor namelijk onder de kosten bedrijfsvoering verantwoord. De lage realisatie van de huisvestingskosten komt doordat als gevolg van COVID-19 veelal taken op afstand dan wel administratief uitgevoerd zijn.

Overige kosten	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Primair proces		
Laboratoriumkosten	600	1.598
Milieumetingen	506	462
Luchtkwaliteitsmeting/eNoses	78	0
Subtotaal Overige kosten	**1.184**	**2.060**

Toelichting:

- De laboratoriumkosten vormen een variabele post, wat wil zeggen dat meer vraag een hoger kostenniveau tot gevolg heeft. De laboratoriumkosten worden doorbelast. De corresponderende baten zijn opgenomen onder deelprogramma 4.
- De kosten milieumetingen zijn op niveau van begroting. De totale kosten, dus inclusief de huisvesting en personele kosten, zijn doorbelast aan de Provincie Noord-Brabant als onderdeel van deelprogramma 4.
- De kosten voor luchtkwaliteitsmetingen/eNoses zijn verantwoord onder de laboratoriumkosten.

Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering

Evenals gedurende 2019 is gedurende 2020 bij de administratie een zuiverdere toerekening gehanteerd dan bij het opstellen van de begroting. Hierdoor wijkt de realisatie op een aantal onderdelen af van de begroting. Indien van toepassing is dat in onderstaande toelichting bij de betreffende posten aangegeven.

Personeelslasten	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Bedrijfsvoering		
Salarissen	3.359	4.232
Reiskosten	201	95
Overige personeelskosten	490	804
Inhuurbudgetten	1.620	1.426
Subtotaal personeelslasten	**5.669**	**6.557**

Toelichting:

- In 2020 is een aantal vaste medewerkers in dienst getreden bij de OMWB wat terug te zien is in de realisatie van de salarislasten.
- Een aantal medewerkers die onder bedrijfsvoering vallen, hebben door de inzet voor declarabele projecten in 2020 voor ongeveer € 750.000 opbrengsten gegenereerd. Dit betreft met name medewerkers van de afdeling IV en van de afdeling S&O. De omzet heeft vooral betrekking op Programma 3.
- In relatie tot bovenstaande is de lagere realisatie op inhuur te verklaren. Dat deze realisatie niet lager is, komt doordat inhuur heeft plaatsgevonden voor specifieke vaardigheden en/of kennis, bijvoorbeeld gerelateerd aan Speer. Hiervoor zijn bedragen begroot onder ICT-budgetten bedrijfsvoering, maar onder inhuurbudgetten als werkelijke kosten opgenomen.
- De reiskosten zijn ook hier lager door het minder aantal reisbewegingen door het vele thuiswerken als gevolg van COVID-19.
- We zien een overschrijding bij de overige personeelskosten door met name een reservering voor Mobiliteit en loopbaanontwikkeling en door hogere kosten voor werving en selectie. Dit laatste houdt verband met de ingezette koers van de OMWB om meer vast personeel aan zich te binden.

Rente en afschrijvingen	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Bedrijfsvoering		
Afschrijvingen	75	82
Subtotaal Afschrijvingen	**75**	**82**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten primair proces (€ 104.000 tegenover begroot € 160.000). Samen met de afschrijvingslast voor bedrijfsvoering vallen de totale afschrijvingen over 2020 € 49.000 lager uit dan begroot. De oorzaak hiervan ligt in de achterblijvende investeringen in 2018 en 2019.

Huisvesting en organisatie	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Bedrijfsvoering		
Huisvesting en facilitaire kosten	944	872
Facilitaire kosten	154	0
Accountantskosten/overige	489	755
ICT-budgetten	2.266	2.571
Subtotaal huisvesting en organisatie	**3.853**	**4.198**

Toelichting:

- In de begroting voor huisvesting en facilitaire kosten is de verhuur van de zesde verdieping aan de gemeente Tilburg niet meegenomen (€ 66.000). Tevens zijn door een lagere bezetting van personeel op kantoor (als gevolg van COVID-19) de facilitaire kosten aanzienlijk lager dan begroot. Daartegenover staat dat in de realisatiecijfers van 2020 een afrekening voor servicekosten 2019 en een reservering voor afrekening servicekosten 2020 voor een totaal van € 50.000 is opgenomen.
- De Accountantskosten/overige kosten zijn hoger dan begroot.

- Voor de accountant is een bedrag verantwoord van € 98.000. Hiervan heeft € 25.000 betrekking op de afwikkeling controlekosten 2019 en € 73.000 voor de accountantscontrole 2020.
- Onder de advieskosten van € 176.000, zoals opgenomen onder de overige kosten, is een bedrag van € 26.000 opgenomen inzake onderzoek kosteneffectiviteit OMWB 2020. Een bedrag van € 19.000 is opgenomen voor advies inzake herstructurering en voor advisering IT-landschap is een bedrag van € 30.000 opgenomen. Tenslotte zijn ook de kosten voor uitbestede dienstverlening voor salarisverwerking voor € 70.000 en rechtskundige bijstand voor € 35.000 in deze regel opgenomen. Het restant omvat een aantal minder omvangrijke adviestrajecten.

- De overschrijding op de ICT-budgetten hangt samen met de uitloop van project Speer. De niet tijdige oplevering van leverancier Roxit heeft tot extra kosten voor de OMWB geleid. Ter compensatie is hiertoe een boete en een claim bij betreffende leverancier neergelegd. De boete is geaccepteerd en over de hoogte van de schadeclaim is overeenstemming bereikt. De bedragen van € 139.000 en respectievelijk € 192.000 zijn in het jaarrekening resultaat onder de diverse baten en lasten verwerkt (zie 'Nadere toelichting op de lasten Overig' hierna).

Nadere toelichting op de lasten Overig

Overige kosten	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Bedrijfsvoering		
Diverse baten en lasten	0	-306
Onvoorzien	150	142
Vennootschapsbelasting	0	2
Totaal lasten overig	**150**	**-162**

Diverse baten en lasten
Het saldo op de diverse baten en lasten betreft voornamelijk een bedrag van € 139.000 inzake een opgelegde boete aan leverancier Roxit en een bedrag van € 192.000 inzake vergoeding voor ingebrekestelling van leverancier Roxit. Daarnaast een saldo van € 19.000 inzake de opbrengst van verkoop van activa. Hiertegenover staat een post van € 65.000 welke is gevormd voor mogelijke toekomstige kosten als gevolg van de overname van een vijftal trainees. Tussen detacheringsbureau Lybrae en de OMWB is immers verschil van inzicht over het nakomen van contractverplichtingen. Deze zaak is voorgelegd aan de Ondernemingskamer en het risico dat de behandeling leidt tot nabetaling wordt door onze adviseurs op zeer klein geschat. Desondanks is voorzichtigheidshalve een bedrag van € 65.000 voor mogelijk toekomstige kosten opgenomen.

Onvoorzien
In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in het gebruik van de post onvoorzien. Het bedrag dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2020 voor € 142.000 aangesproken. Dit betreft de kosten voor BOA-inzet tijdens diverse weekenden in verband met COVID-19.

Vennootschapsbelasting
De kosten voor de vennootschapsbelasting over 2020 zijn geschat op € 2.500; in lijn met de aanslagen 2016 tot en met 2018 en de aangifte 2019.

Overzicht incidentele baten en lasten
Onder de incidentele baten en lasten zijn de kosten opgenomen voor arbeidsmarktproblematiek (€ 250.000) en project SPEER en data-ontwikkeling (€ 150.000). Voor deze kosten waren voor 2020 specifieke budgetten begroot. Daarnaast zijn de kosten van € 142.000 van de BOA-inzet tijdens diverse weekenden in verband met COVID-19 hierin opgenomen. Tenslotte is voorzichtigheidshalve een bedrag van € 65.000 opgenomen voor eventuele kosten volgend uit de zaak met detacheringsbureau Lybrae. Daartegenover staat een opbrengst van € 139.000 inzake de contractuele boeteclaim die aan leverancier Roxit in rekening is gebracht en een vergoeding van € 192.000 voor ingebrekestelling van leverancier Roxit.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves
In 2020 hebben geen structurele onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Kengetallen

Kengetallen	2019 realisatie	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Uurtarief	€ 91,80	€ 92,20	€ 94,98
Productieve uren	332.500	342.000	330.800
FTE Primair Proces	248	252	247
Gemiddeld aantal productieve uren per FTE	1.341	1.350	1.340
Ziekteverzuim	4,3	4,5	4,9
Eigenaarsdeel gemeenten/provincie	61% / 39%	60% / 40%	58% / 42%

FTE	2019 realisatie	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Primair proces - kernformatie	210	228	213
Primair proces - flexibele schil	38	24	34
Subtotaal Primair Proces	**248**	**252**	**247**
Bedrijfsvoering - kernformatie	43	55	45
Bedrijfsvoering - flexibele schil	10	0	12
Totaal Bedrijfsvoering	**53**	**55**	**57**
Totaal	**301**	**307**	**304**

Ten opzichte van het begrote aantal productieve uren van 1.350 zien we over 2020 een lagere realisatie (1.340 uur). De reden hiervan is dat personeel niet declarabele uren aan project Speer heeft besteed en dat zij tijd hebben gestoken in het inwerken van nieuw eigen personeel en inhuurkrachten. Deze lagere productiviteit is gecompenseerd door een hoger gerealiseerd uurtarief en een hoger aantal inhuurkrachten dat een hogere productiviteit kent.

3.3.5 Toelichting op de baten

Baten	2020 begroting na wijzigingen	2020 realisatie
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	20.356	19.621
Programmadeel 2: Advies en Projecten	9.275	8.103
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.556	1.556
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	1.391	2.493
Programmadeel 4: Overige exploitatie	1.184	1.706
Totaal baten	**33.760**	**33.479**

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving
De baten zijn € 735.000 lager dan begroot (4%). Dit wordt deels verklaard door een verschuiving met programmadeel 4 (wettelijke taken versus taken buiten werkprogramma). Verder zijn er geen bijzondere afwijkingen. De vastgestelde werkprogramma's zijn grotendeels uitgevoerd.

Programmadeel 2: Advies en Projecten
De baten zijn € 1.172.000 lager dan begroot (-13%). Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen en ook heeft de krapte op de arbeidsmarkt er, net als voorgaand jaar, toe geleid dat niet alle verzoektaken uitgevoerd konden worden. Tevens is er sprake van een verschuiving naar Programmadeel 4, buiten werkprogramma.

Programmadeel 3: collectieve taken structureel
De collectieve taken zijn overeenkomstig de begroting in rekening gebracht bij de deelnemers.

Programmadeel 4: Buiten werkprogramma
In totaal € 1.624.000 hogere baten zijn enerzijds veroorzaakt door een verschuiving vanuit Programmadeel 2; anderzijds doordat er meer aanvragen zijn binnen gekomen en door de OMWB zijn uitgevoerd voor het Team Meting en Onderzoek.

Uitsplitsing baten
In 2020 bedroegen de gerealiseerde baten provincie op P1 € 7.679.000, op P2 € 3.660.000 en op P3 € 522.000. De gerealiseerde baten gemeenten bedroegen voor P1, P2 en P3 respectievelijk € 11.942.000, € 4.443.000 en € 1.033.000.

3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2020

Baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten
0. Bestuur en ondersteuning		
0.4 Overhead		10.837
0.5 Treasury		
0.8 Overige baten en lasten		-164
0.9 Vennootschapsbelasting		2
0.10 Mutaties reserves	467	
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		
7. Volksgezondheid en milieu		
7.4 Milieubeheer	33.479	22.729
Totaal lasten overig	**33.946**	**33.404**

De lasten op taakveld 0.4 Overhead bedragen de personeelslasten en huisvestingslasten voor het bedrijfsvoeringsproces – niet zijnde het primaire proces – en corresponderen met de specificatie van de lasten in paragraaf 3.2.

3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT

WNT-verantwoording 2020

De WNT is van toepassing op de OMWB. Het voor de OMWB toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

De heer Van Mourik is voor onbepaalde tijd aangesteld als algemeen directeur van de OMWB. Op basis van het aan deze functie verleende mandaat, is hij te kwalificeren als topfunctionaris in het kader van de WNT. De heer Van Mourik heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

	Dhr. N. van Mourik
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in FTE	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 130.682,96
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.727,00
Subtotaal	**€ 151.409,96**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging 2020	€ 151.409,96
Redenen waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2019	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2019 in FTE	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 125.867,52
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.888,68
Subtotaal	**€ 145.756,20**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000
Totale bezoldiging 2019	**€ 145.756,20**

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder
In onderstaande tabel zijn de leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur weergegeven. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Noch ontvangen zij een onkostenvergoeding van de OMWB.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder staan vermeld in de tabel.

Publicatieverplichting uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er is sprake van een maximum norm voor ontslagvergoedingen voor topfunctionarissen, die niet mag worden overschreden. In 2020 hebben ter zake geen uitkeringen plaatsgevonden.

3.6 Gebeurtenissen na balansdatum

De firma ATOS heeft 152 partijen gedaagd vanwege het eenzijdig intrekken van de GT Connect opdracht. De OMWB is één van de partijen. De VNG zal als gemachtigde namens de 152 partijen deze kwestie behandelen. De impact is (nog) niet te voorspellen. De voorzieningenrechter heeft in kort geding op 23 maart 2021 de vorderingen van ATOS afgewezen. Of ATOS verdere juridische stappen gaat ondernemen, is op dit moment niet bekend; mede hierdoor is de impact momenteel niet te voorspellen.

Naam topfunctionaris	Functie
P.F.G. Depla	AB- en DB-voorzitter
J.P.M. Klijs	AB- en DB-lid
T. Weterings	AB- en DB-lid
R. Grashoff (inmiddels vertrokken)	AB- en DB-lid
P. Smit	AB- en DB-lid
R. van den Belt	AB- en DB-lid
B. Schellekens (inmiddels vertrokken)	AB- en DB-lid
A. Zwarts	AB- en DB-lid
R. Jansen	AB- en DB-lid
R. van Vugt	AB-lid
E. Wilmsen	AB-lid
H. van Tilborg	AB-lid
B. Jacobs	AB-lid
G. de Kok	AB-lid
K. van Aert	AB-lid
M. Hofkens	AB-lid
L. Franssen	AB-lid
H. Wierikx	AB-lid
W. van Hees	AB-lid
T. van de Loo	AB-lid
E. Weys (tijdelijke vervanging T. van de Loo; inmiddels vertrokken)	AB-lid
H. van Aart	AB-lid
E. ten Brink	AB-lid
M. Buijs	AB-lid
I. Raaijmakers	AB-lid
R. Lazeroms	AB-lid
E. Daandels	AB-lid
J. van Agtmaal	AB-lid
P. Kok	AB-lid

B

Bijlage

Bijlage 1: Kwaliteitscriteria 2.2

Inleiding

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) richt zich op een hoge kwaliteit van haar diensten. Een belangrijk doel van de oprichting van omgevingsdiensten is de kwaliteit van de uitvoering van de taken en de efficiency structureel te verhogen. Daarnaast met behulp van kennisdeling betere diensten te kunnen verlenen.

De OMWB wil aan haar opdrachtgevers laten zien dat (blijvend) aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. Kwaliteit is wettelijk verankerd in de op 14 april 2016 in werking getreden Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Uit de wet vloeit voort dat elke gemeente en provincie in Nederland ook een zogenaamde kwaliteitsverordening vaststelt. Ook alle opdrachtgevers van de OMWB hebben een dergelijke verordening vastgesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat de OMWB voor BRZO-taken altijd moet voldoen aan de kwaliteitscriteria, en voor de andere taken eventueel gemotiveerd kan worden afgeweken (comply or explain).
Momenteel wordt uitgegaan van de set Kwaliteitscriteria 2.2 zoals per 1 juli 2019 vastgesteld. Deze set geeft aan wat de minimale meetlat van kwaliteit (proces én deskundigheid) is waaraan een organisatie moet voldoen. De Kwaliteitscriteria maken deel uit van een palet van meerdere ontwikkelingen binnen en buiten de OMWB zoals de komende Omgevingswet, diverse wijzigingen in wet- en regelgeving (WKB) en het prestatiegericht financieren (PGF).

In 2014 is de eerste nulmeting bij de OMWB gedaan gericht op de Kwaliteitscriteria 2.1 (KC 2.1). Per 1 juli 2019 zijn de KC 2.1 landelijk geüpdatet naar een KC 2.2 versie. Deze vormen hiermee de nieuwe basis van de VTH-verordening en het wettelijk kader. Hierin zijn onder meer naar aanleiding van een (informele) consultatieronde verbetersuggesties doorgevoerd voor de betreffende deskundigheidsgebieden en verschillende opleidingen en kenniseisen geactu-

aliseerd. Ook is er als 27e deskundigheids gebied "Energiebesparing en Duurzaamheid" toegevoegd.

De OMWB heeft bureau Libereaux in de arm genomen om een geactualiseerd beeld te krijgen van de mate van robuustheid op deze KC 2.2. Libereaux is landelijk erkend om deze nulmetingen uit te voeren. Er is een nieuwe nulmeting uitgevoerd, wat heeft geresulteerd in inzicht in aanwezige deskundigheid en ontwikkelbehoeften ten opzichte van de KC 2.2.

Hieronder wordt ingezoomd op de robuustheid van de OMWB-medewerkers op het onderdeel 'deskundigheid', met daarin de belangrijkste conclusies, werkwijze en vervolgacties. Daarbij wordt er een link gelegd met de procescriteria en de doorontwikkeling op het gebied van vaardigheden in relatie tot onder meer de Omgevingswet. Hiermee is deze rapportage niet alleen een verantwoordingsdocument, maar spreekt het ook een ambitie uit om blijvend te werken aan de professionaliteit van medewerkers en daarmee de OMWB als organisatie.

Conclusie nulmeting deskundigheid Kwaliteitscriteria 2.2

Uit de nulmeting blijkt het volgende:

- De OMWB laat zien erg robuust te zijn als het gaat om expertise binnen de kwaliteitscriteria. De organisatie toont aan op 20 van de 27 deskundigheidsgebieden genoeg kennis en kunde te hebben (comply);
- Zes deskundigheidsgebieden worden uitbesteed (explain);
- Het deskundigheidsgebied dat wél binnen de organisatie belegd is, maar waarvan nog niet aantoonbaar gemaakt is dat er twee of meer medewerkers op actief zijn, betreft Groen & ecologie (Wabo);
- Het valt op dat er binnen de categorieën in leeftijd 4150 en 5160 jaar erg veel expertise in huis is;
- De OMWB heeft laten zien aan het nieuw toegevoegde deskundigheidsgebied Energiebesparing & duurzaamheid te voldoen. Dit is afwijkend ten opzichte van het landelijke beeld omdat het gaat om een betrekkelijk nieuw domein;
- Het percentage medewerkers dat aantoont voldoende 'deskundig' (groen) te zijn, bedraagt 95%. Uit de meetgegevens blijkt dat van de medewerkers die nog niet voldoen aan de KC 2.2, en dus op oranje staan, er relatief veel 'dicht tegen groen aanzitten' of hun functie niet geheel raakvlak heeft met het deskundigheidsgebied. De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat er veel specialisme in huis is (één van de pijlers van de Kwaliteitscriteria) en dat bij het aannemen van nieuwe personeel, rekening wordt gehouden met de vereiste criteria.

Uitkomsten van de nulmeting

Keuze onderzoeksmethode

De nulmeting is gedaan onder begeleiding van Libereaux, waarvan de werkwijze eerder is toegepast bij meerdere OD's en RUD's. Medewerkers van de OMWB werken met digitale e-portfolio's, waarin zij hun relevante activiteiten, werkervaring, opleiding en aanvullende kennis op één of meerdere deskundigheidsgebieden in kaart hebben gebracht en hebben onderbouwd met 'bewijsstukken', zoals diploma's en voorbeelden van producten die zij leveren. Deze bewijsstukken zijn door Libereaux getoetst, aan de hand van (VRAAK)-criteria, om een zo valide mogelijk beeld te schetsen van de expertise binnen de OMWB. Nadat expertise ten opzichte van een deskundigheidsgebied per individu in beeld is gebracht, zijn er analyses gemaakt van de robuustheid in expertise van de organisatie. Analyses zijn mogelijk middels de VTH-monitor, waarin de gegevens op het gebied van deskundigheid en VTH-taken van alle medewerkers bijeen zijn gebracht en geborgd worden.
De conclusies in deze rapportage zijn gebaseerd op deze monitor. Op basis daarvan worden afspraken gemaakt omtrent ontwikkeling en opleidingen in onder meer het goede gesprek tussen medewerkers en leidinggevenden.

Van elke medewerker kan zijn of haar deskundigheidsgebied worden uitgedrukt in een percentage. Er worden zes variabelen gemeten, die elk een verschillend 'gewicht' hebben:

1. Activiteiten tellen voor 40% mee,
2. Werkervaring voor 15%,
3. Basisopleiding voor 20%,
4. Aanvullende opleidingen voor 10%,
5. Basiskennis voor 10% en
6. Diepgaande kennis voor 5%.
7. Frequentie (weegt niet mee in deskundigheid)

De gedachte achter deze percentageverdeling, die landelijk wordt gehanteerd, is dat praktijkervaring (bestaande uit de elementen 'Activiteiten' en 'Werkervaring') met 55% net iets zwaarder weegt dan kennis en opleiding (bestaande uit de elementen 'Basisopleiding', 'Aanvullende opleidingen', 'Basiskennis' en 'Diepgaande kennis') met 45%. Deze wegingsfactoren vormen ook het uitgangspunt voor Vakbekwaamheid: het gaat immers niet over alleen het hebben van de juiste papieren, maar zeker ook over ervaring en kunde. Een medewerker is 'deskundig' conform de VTH-kwaliteitscriteria als hij of zij voor 75% of meer aan de criteria voldoet. Een deskundigheidsgebied staat op 'groen' als er twee of meer medewerkers binnen de OMWB voor minimaal 75% aan de vereisten in het betreffende deskundigheidsgebied voldoen. De OMWB voert meer (plus)taken uit dan zijn opgenomen in de (landelijke) Kwaliteitscriteria. In de onderstaande conclusies worden alleen de conclusies genoemd van de vereiste criteria van de KC 2.2.

In de tabel staan de conclusies over de deskundigheidsgebieden vermeld.

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
1. Casemanagen						
1a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	*Voldoet o.b.v. desk.gebied 1b*				
1b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	15	15			
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening						
2a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	*Voldoet o.b.v. desk.gebied 2b*				
2b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	2	2			
3. Vergunningverlening milieu						
3a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	3	3			
3c. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	36	35	1		
3d. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	13	13			
3e. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende	10	9	1		
3f. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende	14	13	1		
3g. Activiteiten 5-6	Voldoende	14	12	2		
4. Toezicht en handhaving bouwen en RO						
4a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	*Voldoet o.b.v. desk.gebied 4b*				
4b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	5	4	1		
5. Toezicht en handhaving milieu						
5a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	6	4	2		
5b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	51	49	2		
5c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	19	19			
5d. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende	20	20			
5e. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende	8	8			
5f. Gericht op klasse I, II en III brzo	Voldoende	10	9	1		

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
6. Toezicht en handhaving bodem						
6a. Activiteiten 1-6	Voldoende	4	4			
6b. Activiteit 7 (complex)	Voldoende	4	4			
7. Toezicht en handhaving groene wetgeving	Voldoende	7	7			
8. Behandelen juridische aspecten vergunning-verlening	Voldoende	17	16	1		
9. Behandelen juridische aspecten handhaving	Voldoende	13	11	1	1	
10. Behandelen juridische aspecten afwijkingsbe-sluiten	Voldoende	2	2			
11. Ketentoezicht						
11a. Activiteiten 1-5	Voldoende	4	3	1		
11b. Activiteiten 6-10	Voldoende	4	3		1	
11c. Activiteiten 11-12	Voldoende	4	3		1	
12. BOA	Voldoende	6	6			
13. Bouwfysica						
13a. Activiteiten 1-5 – eenvoudige situaties	Explain: belegd bij gemeente					
13b. Activiteiten 1-5 complexe situaties	Explain: ex-tern belegd					
13c. Activiteiten 6-10	Explain: ex-tern belegd					
14. Brandveiligheid						
14a. Activiteiten 1-7	Voldoende	2	2			
14b. Activiteiten 8-11	Explain: ex-tern belegd	2	1	1		
15. Constructieve veiligheid	Explain: belegd bij gemeente					
16. Sloop en asbest	Voldoende	10	7	3		
17. Afvalwater (indirecte lozingen)	Voldoende	2	2			

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
18. Bodem, bouwstoffen, water						
18a. Activiteit 1	Voldoende	18	17	1		
18b. Activiteiten 2-3	Voldoende	19	11	8	1	
18c. Activiteit 4	Voldoende	8	6	2	1	
19. Externe veiligheid						
19a. Activiteiten 1	Voldoende	9	9			
19b. Activiteit 2-3	Voldoende	10	9	1		
19c. Activiteit 4	Voldoende	7	7			
19d. Activiteit 5	Voldoende	7	5	2		
19e. Activiteit 6	Voldoende	8	8			
20. Geluid (milieu en bouw)	Voldoende	13	11	2		
21. Groen en ecologie (Wabo)						
21a. Activiteit 1	Voldoende	2	2			
21b. Activiteiten 2-4	Nog niet voldoende	2	1	1		
22. Groen en ecologie (Nb-wet)						
22a. Activiteit 1	Explain: belegd bij ODBN	0				
22b. Activiteiten 2-3	Explain: belegd bij ODBN	0				
23. Luchtkwaliteit						
23a. Activiteiten 1-2	Voldoende	6	6			
23b. Activiteiten 3-5	Voldoende	6	6			
23c. Activiteit 6	Voldoende	9	7	2		

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte						
24b. Activiteit 1 – complexe situaties	Explain: belegd bij gemeenten					
24c. Activiteit 2	Explain: belegd bij gemeenten					
24e. Activiteiten 3-4 – complexe situaties	Explain: belegd bij gemeenten					
25. Exploitatie en planeconomie	Explain: belegd bij ODBN					
26. Cultuurhistorie						
26a. Activiteiten 1-5	Explain: belegd bij ODBN					
26b. Activiteiten 6-10	Explain: belegd bij ODBN					
26c. Activiteiten 11-15	Explain: belegd bij ODBN					
27. Energie en duurzaamheid						
27a. Activiteit 1	Voldoende	2	2			
27b. Activiteiten 2-3	Voldoende	2	2			
27c. Activiteit 4	Voldoende	2	2			

Toelichting conclusies

Van zes deskundigheidsgebieden is de taak niet ingebracht bij de OMWB, maar ligt dit bij de opdrachtgever of een andere omgevingsdienst. Sommige producten van de OMWB zijn wel afhankelijk van de kwaliteit bij de opdrachtgever op dit deskundigheidsgebied. Denk bijvoorbeeld aan een stedenbouwkundige afweging bij een omgevingsvergunning bij het afwijken van het bestemmingsplan. Voor het deskundigheidsgebied Groen & Ecologie (Wabo), wordt er niet afgeweken door middel van 'explain' en dienen er verbeteracties te worden opgesteld. Dit wordt door de OMWB opgepakt.

Een groot aantal medewerkers is op meerdere deskundigheidsgebieden getoetst. Het is mogelijk dat zij op hun eerste deskundigheidsgebied groen scoren, terwijl zij oranje scoren op hun tweede deskundigheidsgebied. Omdat deze medewerkers voldoen aan minimaal één deskundigheidsgebied, worden zij beschouwd als voldoende deskundig (groen). Het aantal getoetste deskundigheidsgebieden hierboven hoeft dus niet overeen te komen met het aantal medewerkers.

Enkele van de 27 deskundigheidsgebieden worden opgesplitst in activiteitenclusters (zie bijvoorbeeld Externe veiligheid). De uitkomst is dat van de 36 verschillende activiteitenclusters waarbinnen de OMWB actief is, de organisatie voldoet op 35 gebieden aan de gestelde kwaliteitscriteria (97%).

Tot slot wordt hierbij opgemerkt dat de uren van extern ingehuurde medewerkers buiten beschouwing gelaten zijn. De OMWB kiest ervoor om deze verantwoordelijkheid bij de inhuurpartij neer te leggen als vereiste bij de inkoop.

Stand van zaken – aantal medewerkers in de 0meting KC 2.2

Tijdens deze nulmeting bevat de VTH-monitor de gegevens van 196 medewerkers. Van veertien medewerkers zijn de trajecten (door omstandigheden) nog niet afgerond. In deze rapportage staan daarom de gegevens van 182 medewerkers.

Medewerkers die zich binnen het primaire proces bezighouden met zogeheten 'plustaken', zoals, vuurwerk, ontgrondingenwet en APV, vallen niet onder één of meerdere deskundigheidsgebieden uit de KC 2.2. Om die reden maken deze medewerkers geen deel uit van de huidige nulmeting (2020). Dit geldt ook voor medewerkers die buiten het primaire proces vallen. Het gaat hier bijvoorbeeld om coördinerende, beleidsmatige, administratieve en ondersteunende functies. Hoewel deze medewerkers niet onder de KC 2.2 vallen, krijgen zij wel de beschikking over een e-portfolio.

Leeftijdsgroepen

Op basis van de beschikbare data in de VTH-monitor is een analyse gemaakt waarbij per leeftijdsgroep is onderzocht hoeveel medewerkers op 'groen', 'oranje' en 'rood' staan. Onderstaande grafieken bevatten de resultaten van deze analyses.

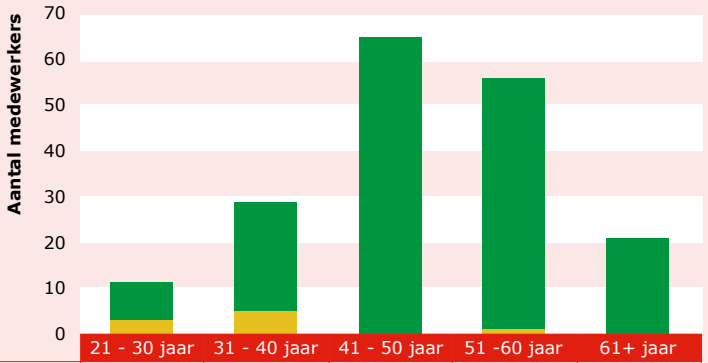

	21 - 30 jaar	31 - 40 jaar	41 - 50 jaar	51 -60 jaar	61+ jaar
75 - 100%	8	24	65	55	21
50 - 74%	3	5	0	1	0
0 - 49%	0	0	0	0	0

Analyse nulmeting KC2.2 (2020)

Het percentage van medewerkers die aantonen voldoende 'deskundig' (groen) te zijn, bedraagt 95% (173 van 182 getoetste medewerkers). De 'deskundigheid' in de leeftijdscategorieën 41 – 50 jaar en 51 – 60 jaar is het grootst. Uit de meetgegevens blijkt dat van de medewerkers die voor 50–74% (oranje) voldoen aan de KC 2.2, en dus op oranje staan, er relatief veel 'dicht tegen groen aanzitten'. Vooral in de leeftijdscategorieën 21 – 30 jaar en 31 – 40 jaar is te zien dat medewerkers nog niet altijd kunnen voldoen aan werkervarings eisen of activiteiten.

Opleidingsniveau

Van de 182 medewerkers die verwerkt zijn in het de VTH-monitor is geanalyseerd wat hun basisopleidingsniveau is. Onderstaande grafiek bevat de resultaten van deze analyse.

Een aantal medewerkers hebben een EVC-traject gevolgd. Deze beschikken niet over een relevant en erkend hbo-diploma, maar hebben wel hbo werk- en denkniveau aangetoond.

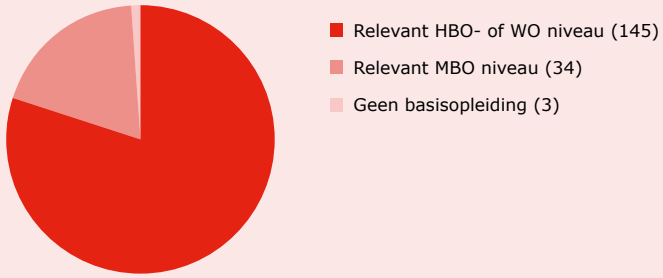

Slotconclusie resultaten nulmeting en voortgang

De nulmeting (stand november 2020) laat zien dat de OMWB er ten opzichte van de Kwaliteitscriteria 2.2 goed voor staat. De organisatie is binnen 21 deskundigheidsgebieden erg robuust als het gaat om kennis en kunde ten opzichte van de Kwaliteitscriteria. Voor één deskundigheidsgebied dient de organisatie verbeteracties toe te passen.

Op basis van de analyse op de kenniselementen wordt samen met de afdeling HRM een uitvraag gedaan naar de opleidingsmarkt. Omdat er nauwkeurig in beeld is gebracht wie wat nog moet doen, wordt hierop een efficiencyslag verwacht. Ook wordt er gekeken naar een mogelijke samenwerking met de partners.

Het e-portfolio Ditkanik.nu wordt door de medewerkers bijgehouden; (nieuwe) bewijsstukken en certificaten worden geüpload en gedeeld met de teammanager. Het vormt de basis voor ontwikkeling. Ook de medewerkers die niet onder een deskundigheidsgebied van de Kwaliteitscriteria vallen kunnen hun e-portfolio bijhouden en aanvullen.

Verder zal de VTH-monitor onderhouden worden en mutaties worden doorgevoerd, zodat de OMWB blijvend kan aantonen te voldoen aan de Kwaliteitscriteria.

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Postbus 75
5000 AB Tilburg
013 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl